Ner 213. — **Kraków, 18 Września — Niedziela** — **Rok 1881.**

CZAS

Czas wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.
Oddzielne Nra *Czasu*, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	*na kwartał*	*na 1 miesiac*
w państwie Austryackiem	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ Niemieckiem	28 złr.	7 złr.	3 złr.
do Włoch, Francyi, Anglii, Belgii, Szwajcaryi, Turcyi i państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu — **Listy** z pieniędzmi i *przekazy* pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać *franco* do Administracyi *Czasu* w Krakowie. — *Listy reklamacyjne nieopieczętowane* nie podlegają opłacie pocztowej. — *Listów niefrankowanych* nie przyjmuje się.
Rękopismów nadsyłanych nie zwraca się.

Prenumeratę przyjmują:
Administracya „CZASU“ **w Krakowie**, tudzież urzędy pocztowe. **Miejscową prenumeratę** księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, handel Nowakowskiej. — **Ogłoszenia** (inseraty) przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym petitowym) za pierwszy raz 10 cnt., za każdy następny raz po 5 cnt. — **Nadesłane** (na 3 stronnicy dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 30 cnt. za każdy raz. **Dołączenia do „Czasu“** (prospekta, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 1 złr. od 100 egzem. dla zamiejscowych, a 50 cent. od 100 egzem. dla miejscowych prenumeratorów. — Należytość uprasza się **naprzód** nadesłać przekazem pocztowym. — **Ogłoszenia i prenumeratę** przyjmują: **we Lwowie** Ajencya „CZASU“ w głównym składzie tytoniu Nr. II przy ulicy Trybunalskiej L. 4; **w Paryżu** wyłącznie p. Adam, Rue Clément 5; (prenumeratę p. Wincenty Raczkowski, Faubourg Poissonière 33); **w Wiedniu** pp. Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu), A. Oppelik, Stubenbastei Nr. 2 (także w Pradze), R. Mossc (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), G. L. Daube & Comp. (także w Frankfurcie nad Menem), Rotter & Comp. Riemergasse 12.

Kraków 17 września.

Przegląd Polityczny.

Z sejmów krajowych równocześnie teraz z sejmem galicyjskim obradujących nie ma w téj chwili wiadomości szerszego, choćby nie politycznego znaczenia. Zajęte są one obradami nad kwestyami lokalnemi, a o uchwałach co do reformy administracyjnéj donieśliśmy już wtedy, gdy zapadły. *N. freue Presse* donosi, że liberalni deputowani sejmu czeskiego mają zamiar przekazać kwestyonaryusz rządowy o reformie administracyjnéj reprezentacyom powiatowym do zaopiniowania i odroczyć odpowiedź sejmu w téj sprawie aż do nadesłania opinij rzeczonych ciał autonomicznych.

Dziś, wedle informacyi dzienników wiedeńskich, udają się wspólni ministrowie bar. Haymerle, hr. Bylandt i Szlavy, tudzież przedlitawscy ministrowie hr. Taaffe i Dr Dunajewski, do Pesztu, gdzie d. 19 b, m. rozpoczną się wspólne narady ministeryalne w kwestyi ustanowienia budżetu, jaki ma być przedłożony delegacyom. Narady mają się przeciągnąć cały tydzień.

Z Zary donoszą, że władze tamtejsze kontynuują z wyższego polecenia bardzo energiczne śledztwo w sprawie zaszłych tam wybryków i że niebawem stanie przed kratkami sądowemi nowa serya ekscedentów z d. 8 września. Wszyscy oskarżeni należą do partyi „autonomistów.“ Aby uniknąć nieporozumienia, winniśmy jeszcze raz nadmienić, że w Dalmacyi tak frakcya serbska, któréj reprezentant Ivanic głosuje i działa w Izbie wiedeńskiéj z centralistami, jak i frakcya włoska przyjęły nazwę „autonomistów,“ gdy natomiast większość sejmowa, przeciw któréj wystąpili z taką zawziętością autonomiści, nosi miano „narodowéj.“

W ostatnich czasach wiele pisano o rozbójnictwie zagnieżdżającem się w Bośnii i Hercegowinie, a znaleźli się tacy, którzy podsuwali mu motywa polityczne. Skutkiem tego pisze *Pester Lloyd*: „Tu i owdzie spotykamy się z twierdzeniem, że ruch rozbójniczy ma charakter polityczny i że tkwią w nim zarodki ruchu politycznego, którego ostrze zwrócone jest przeciw austryacko-węgierskiéj okupacyi. Takie twierdzenie jest na wskroś mylne i niedorzeczne; rozbójnicy napadają przeważnie na begów mahometańskich a oszczędzają rajasow, przyczem należy nadmienić, że u pierwszych łup jest pewniejszy niż u ostatnich, którzy pędzą życie z dnia na dzień. Zresztą doniesienia o liczbie i sile band rozbójniczych grzeszą największą przesadą. W całym okręgu gackim wraz z przytykającemi doń terytoryami okręgów bileckiego i newesińskiego, a przeto okolicy nawiedzonéj głównie plagą rozbójniczą, znajduje się zaledwie 50 opryszków, którzy tworzą razem wielką bandę operującą częściowo wspólnemi siłami, częścią w drobniejszych kolumnach. Władze miejscowe poczyniły odpowiednie kroki celem stłumienia rozbójnictwa, co jednak połączone jest z pewnemi trudnościami a to ze względu na niedostępne jary i lasy, w których ukrywają się bandyci.“

Zdaje się być pewnem, że na zjeździe gdańskim zapadło postanowienie względem wspólnego działania przeciw socyalistom, komunistom i nihilistom. Donosi bowiem o tem korespondent petersburski do półurzędowéj wiedeńskiéj *Abendpost*; niemniéj *National Ztg* pisze, iż w Gdańsku rozbierano dawniéj już traktowany dyplomatycznie plan działania solidarnego w tym względzie rządów i że umowa została zawartą. Przedewszystkiem ma być zawezwaną Austrya, by przystąpiła do kartelu względem wydawania obwinionych o knowania tego rodzaju.

Nowo wybrany parlament niemiecki, który miał być zwołany dopiero po sesyi sejmu pruskiego, ma się według świeżego postanowienia zebrać przed sejmem, aby uchwalić budżet a dopiero po zebraniu się sejmu, zwołanym będzie powtórnie. Powodem téj zmiany ma być ta okoliczność, że rząd nie jest jeszcze gotów z projektem odnoszącym się do stosunków państwa i Kościoła.

Ministeryalny dziennik *Italie* wychodzący w języku francuskim, bo pisany dla zagranicy, zajmuje się sprawą układów między Berlinem a Stolicą Apostolską, stając oczywiście po stronie rządu pruskiego. Również w liście z Niemiec dziennik ten wykazuje, że opozycya liberalna obawia się, aby ks. Bismark nie poszedł za daleko w ustępstwach swoich dla Rzymu, ale w dziennikach postępowych i liberalnych kulturkampf służy tylko za środek do walki parlamentarnéj.

Ferry wraca dziś albo jutro do Paryża i jedzie zaraz dalej dla odwidzenia bawiącego na wsi prezydenta Grévy, chcąc się naradzić z nim nad datą otworzenia Izb. Jeden z dzienników paryskich *Tablettes*, twierdzi, że za powrotem Grévego do Paryża deputacya lewicy uda się do niego z żądaniem, aby powierzył utworzenie gabinetu Gambecie; *National* zaś twierdzi, że Grévy chce kwestyę gabinetową doprowadzić do rozwiązania po zwołaniu Izb, aby mógł się oprzeć na większości. Ktoś powiedział, że większość parlamentarna tworzy gabinet, dziś zaś gabinet tworzy większość parlamentarną, pod hasłem bowiem Gambetty nastąpił sojusz unii republikańskiej i lewicy.

Partya napoleońska rozpadła się po śmierci syna cesarza Napoleona, bo straciła podstawę bytu jako partya dynastyczna. Wiadomo, że jedni bonapartyści stanęli po stronie ks. Hieronima Napoleona, drudzy zaś chcieli skupić widoki w osobie syna jego Wiktora, zrodzonego z Klotyldy siostry króla Humberta. Rouher, dawny doradzca cesarzowéj Eugenii, usunął się od życia publicznego, jakoby uważając partyę napoleońską za straconą. Cassagnac bronił jéj *honoris causa*, w ostatnich zaś wyborach bonapartyści zostali pobici. Teraz więc w celu odrodzenia téj partyi odbyła się u księżnéj Matyldy rada familijna, na któréj uchwalono uznać księcia Wiktora jedynym kandydatem na cesartwo. Ojciec jego zrzekł się praw swoich na rzecz syna i wyjechał do Stambułu, nie wiadomo, w jakim celu, może tylko, aby usunąć się z drogi, a w tych dniach ma wyjść manifest ogłaszający Wiktora następcą po cesarzu Napoleonie.

Konwent Ligi krajowej otwarty został 15go b. m. w Dublinie pod przewodem Parnella. Zgromadzonych było 1300 członków. Parnell mówił przeciw ustawie agraryjnej i wykazał program Ligi polegający na zniesieniu dzierżaw i uwłaszczeniu rolników. W tym duchu uchwalone zostały rezolucye.

Goniec urzędowy petersburski zaprzecza doniesieniom dzienników o zamiarze zaprowadzenia w Rosyi monopolu tytoniowego, albo podwyższenia podatku akcyzowego od tytoniu.

Między Rosyą a Belgią zawarty został traktat względem wydawania zbrodniarzy za prostym listem gończym.

Ciągle jeszcze podają dzienniki paryskie i londyńskie szczegóły o rokoszu w Kairze, ale ani na krok dalej nie posuwają swych doniesień. Wojsko, które podniosło rokosz, oświadczyło uległość swoją; Chediw powołał Szerifa na ministra, ale mimo tego nie jest stan rzeczy zabezpieczony, skoro w tej sprawie toczy się ciągle korespondencya między rządami francuskim i angielskim, a obraca się około kwestyi interwencyi tych państw.

Dowiadują się w Paryżu z Konstantynopola, że ministrowie tureccy zapewniają, iż nigdy nie było tam mowy ani o okupacyi Egiptu przez wojsko tureckie, ani nawet o wysłaniu komisarza tureckiego. Doniesienia z Kairu potwierdzają, że Chediw nie zażądał nigdy wdania się Turcyi. Reprezentanci francuski i angielski w Kairze otrzymali nakaz wspierania nowego ministra Szerifa. Opinia jednak publiczna w Kairze pragnie, aby Halim basza, syn Chediwa, objął naczelnictwo gabinetu.

Francya pragnęłaby uniknąć potrzeby wdania się, i dla tego ajencya Havasa podaje ciągle uspakajające wiadomości, gdy przeciwnie doniesienia londyńskie zapowiadają, że ruch w Egipcie jest dopiero w zawiązku i że Francya i Anglia muszą poprzeć wicekróla.

Dnia 15 b. m. odbyło się w Konstantynopolu piąte posiedzenie delegowanych wierzycieli europejskich *(Bondholders)*, na którem sprawa ugody o znaczny krok naprzód posuniętą została. Bankierzy Galaty, mający prawo zastawu na sześciu podatkach, które wierzycielom pod własny zarząd oddane być mają, zgodzili się na redukcyę swych procentów, które dotąd rocznie w ilości 1,000,000 funtów tureckich pobierali, na sumę 600,000 f. t.; delegowani zaś przystali na dotychczasowy rodzaj umocowania do administrowania podatkami z małemi tylko odmianami. Pretensye wojenne rosyjskie ignorują dotąd obie strony zupełnie i unikają wszelkiéj wzmianki o tym długu tureckim.

Lord Dufferin miał posłuchanie prywatne u Sułtana. Za pozór do żądania audyencyi posłużyła Dufferinowi kwestya armeńska; przed kilku bowiem dniami wrócili z Armenii ajenci angielscy, którzy o stanie rzeczy w tym kraju obszerne lordowi Dufferinowi złożyli sprawozdanie. Nie przemilczano zapewne jednak na tem posłuchaniu i sprawy egipskiéj.

Z Zofii donoszą do *Pol. Corr.* d. 15 b. m, że amnestya powszechna już ogłoszoną zestała i niebawem zniesione będą wszystkie komisaryaty wojskowe dla bezpieczeństwa kraju ustanowione.

Podług korespondencyi, jaką *Pol. Corr* z Belgradu zamieszcza, częściowe przesilenie w ministerstwie serbskiem zdaje się ograniczać na tem, że minister Mijatowicz, który obok ministerstwa spraw zagranicznych dzierżył także tekę ministerstwa finansów, pragnie z własnéj inicyatywy odstąpić ostatnią deputowanemu Kaliewiczowi. Z połączenia bowiem obu tek w jednej ręce wynikł nawał zatrudnień, który spowodował już zwłokę w budowaniu kolei żelaznych.

W mowie Marszałka zagajającej Sejm, a którą wczoraj oceniliśmy, nie było wzmianki o Wawelu. Marszałek Zyblikiewicz musiał mieć powody czy to formalne, czy inne, skoro przemilczał tę sprawę, która od zeszłego zwłaszcza roku, stoi nietylko na porządku dziennym, ale także na pierwszym planie. Jakiekolwiek były przyczyny tego przemilczenia, brak wzmianki o Wawelu nie może być miłym. Nie tracimy jednak nadziei, że sprawa w ten lub ów sposób poruszoną zostanie na Sejmie. W każdym bowiem razie deputacya, wysłana przez Sejm do Najj Pana, zdać musi sprawę z przyjęcia i z odpowiedzi Monarchy. Wtedy, aczkolwiek sprawa Wawelu jest równie drogą całemu krajowi i równie dla wszystkich ważną, nie wątpimy, że posłowie z Krakowa i Ziemi krakowskiej szczególnych dołożą ku jej załatwieniu usiłowań.

Ważnem było onegdajsze posiedzenie Rady miejskiej, z którego sprawozdanie umieściliśmy wczoraj; pomimo też wczesnej jeszcze pory roku i nieobecności wielu radców, pomimo otwarcia Sejmu, niektórzy nawet nie znajdujący się na miejscu członkowie pospieszyli na to posiedzenie, a kilku posłów wstrzymało swój wyjazd dla spełnienia obowiązku względem starego grodu.

Najpierwej Rada stwierdziła ducha, którym jest ożywioną, powołując ponownie a znaczną większością na wice-prezydenta p. Muczkowskiego, co daje rękojmię równowagi w sprawach miejskich a jest dowodem, że nową Radę łączy z dawną nić sympatyczna, której onegdaj nie zerwano.

Następnie rozstrzygnięto w zasadzie dwie nader ważne sprawy programu, który przed parą tygodniami nie postawiliśmy, gdyż od dawna już stał, ale, który rozwinęliśmy. Mianowicie Rada uchwaliła jednym racyonalne i korzystne załatwienie sprawy oświetlenia gazem, zdobywając się na godny pochwały czyn samodzielności, który niewątpliwie nie małe gminie i miastu przyniesie korzyści.

Nareszcie pomimo późnej godziny, dzięki istonie niezwykłej, ale zrozumiałej i odpowiedniej położeniu energii Prezydenta, od dawna ciężąca a nietylko nie rozwiązana, ale nie ruszająca się z miejsca sprawa budowy teatru, została stanowczo wziętą w ręce przez Radę miejską, jedyny organ, który może ją do pomyślnego doprowadzić rozwiązania.

Od onegdaj nowy gmach teatralny w Krakowie, przestał być złudzeniem. Wnioski ankiety przyjęte przez Radę, stawiają rzecz na właściwym gruncie, bo pomijąc wręcz wszelkie złudne nadzieje składek lub innych pobocznych źródeł, powołują wprost trzy czynniki do budowy nowego gmachu teatralnego w Krakowie: miasto, kraj i państwo Istotnie bowiem, jeżeli Radzie miejskiej, jako gospodarzowi, znajdującemu się na miejscu, przypada zadanie, że użyjemy tego wyrazu skoro o teatrze mowa, inscenowania całej sprawy, teatr przecież pozostanie zawsze i pozostać powinien instytucyą bynajmniej nie wyłącznie miejską ale przedewszystkiem — krajową, Rada przyjmując cyfrę 400,000 reńskich, jako preliminarz kosztów budowy, postąpiła sobie roztropnie i pięknie. Kiedy przed parą tygodniami poruszyliśmy ponownie rzecz o budowie nowego gmachu teatralnego, pod wrażeniem jego niezbędności, postawiliśmy skromniejszą cyfrę, jedynie aby jak najspieszniej umożebnić rozwiązanie szczęśliwe; przyznajemy się szczerze, iż mniemaliśmy, że mniejsza cyfra łatwiej pozyska zezwolenie Rady. Cieszymy się, że Rada uchwalając nierównie znaczniejszą sumę, zadała kłam naszym rachubom parlamentarnym a złożyła dowód, iż pojmuje całe znaczenie i doniosłość w naszem społeczeństwie a zwłaszcza w Krakowie sceny polskiej. Roztropnie postąpiła Rada i pięknie, bo lepiej zawsze, przystępując już do dzieła, przygotować się na większe wydatki, niż być zmuszonym przekroczyć preliminarz. Nareszcie, jeżeli Czesi mogli dwa razy wydać po milionie na teatr narodowy, to na polski teatr w dawnej rezydencyi królów, naznaczenie sumy 40,0000 jest tylko świadectwem poważnego i odpowiedniego zapatrywania się Rady na ważność estetyczną, narodową i cywilizacyjną instytucyi.

Jeżeli do tego dodamy, że Prezydent, zagajając posiedzenie, poruszył jeszcze sprawę Muzeum Narodowego, niezawodnie zaliczyć je będziemy mogli do ważniejszych a zwłaszcza płodniejszych w tegoczesnych dziejach naszego miasta.

Z Sejmu.

3-cie posiedzenie d. 16go września.

Początek posiedzenia o godz. 11 m. 19.

Posłowi drowi Ziemiałkowskiemu na wniesione żądanie Izba udziela urlop do końca bieżącego miesiąca.

Z wniesionych w dalszym ciągu 30 petycyj do komisyi administracyjnej, odesłano petycye oddziału Gródek Tow. gosp., mieszkańców miasta Komorna, Wydziałów powiatowych w Rudkach, Rawie, Łańcucie i Kałuszu, oraz Towarzystwa Zaliczkowego w Starym Sączu o poparcie instytucyi towarzystw zaliczkowych, Wydziału powiatowego w Łańcucie o zredukowanie liczby jarmarków, Wydziału powiatowego w Rawie o zmianę §. 73 Ustawy gminnej w sprawie administracyi funduszu ubogich, miasta Tarnopola o przeniesienie tamże Izby handlowej, Wydziału pow. w Kałuszu w sprawie grzywien opłacanych na rzecz funduszu ubogich, Wydziału pow. w Złoczowie w sprawie przystanku dla pociągów pospiesznych w Podzamczu pod Lwowem i Wydziału pow. w Kałuszu o zniesienie gmin opłacających mniej niż 200 złr. podatku.

Komisyi drogowej przekazano petycye Wydziału powiatowego w Rawie o zniesienie myt drogowych, tegoż Wydziału o subwencyę dla towarzystwa budowy kolei Jarosławsko-Sokalskiej, gminy Piwniczna o uznanie potrzeby drogi komunikacyjnej od stacyi Piwniczna do drogi Krościeńsko-Szczawnickiej, Wydział pow. w Złoczowie o zmianę ustawy o dojazdach kolejowych.

Do komisyi petycyjnej odesłano petycye Albiny Mordyniewiczówny, Hiacynta Leszczyńskiego, Sabiny Niewiadomskiej i Julii Olewińskiej o datki, zapomogi i zaopatrzenia, Michaliny Fedorowiczówny o subwencyę na warstat robót pończoszkowych, oraz Majera Frieda i Gecla Jawetza o zwolnienie z kontraktu dzierżawy myta.

Do komisyi budżetowej odesłano petycye Towarzystwa „Harmonia“ o podwyższenie subwencyi, Jana Kosiny o stypendyum, Ignacego Strzelbickiego o zapomogę na kształcenie się, Zakładu głuchoniemych we Lwowie o subwencyę, Towarzystwa politechnicznego we Lwowie o przyznanie prawa stabilizacyi inżynierom okręgowym Wydziału krajowego Tomasza Gamskiego i Eugeniusza Pfeifera o przyznanie nadwyżki do cen kontraktowych przy budowie szpitala Kulparkowskiego.

Petycyę Maryi Czornońskiej o zapobieżenie wyrugowaniu jej z gruntu przez Bank włościański, biuro marszałkowskie wnosi odesłać do komisyi petycyjnej.

Poseł hr. Krukowiecki wnosi, ażeby uznać nagłość tej petycyi i odesłać ją do komisyi prawniczej, ażeby zdała sprawę w ciągu dni ośmiu, ponieważ sprawa ta kwalifikuje się do drogi sądowo-karnej. Petentka wystawiła kwit, nie otrzymawszy pieniędzy, i grunt jej sprzedają.

Wniosek ten przyjęto bez dyskusyi.

Na wniosek p. Józefa Jasińskiego uchwalono wybrać komisyę drogową i petycyjną, pierwszą z 12, drugą z 25 członków.

Porządek dzienny rozpoczyna sprawozdanie Wydziału krajowego o zezwoleniu gminie Bielany w powiecie Bialskim na rozpisanie dodatku do podatku w wysokości 295 prc. Sprawozdawca p. Smolka.

Poseł hr. Krukowiecki sprzeciwia się zezwoleniu tak wysokiego opodatkowania na budowę szkoły i wnosi, aby połowę kwoty potrzebnej 1371 złr. dać jako zapomogę z funduszów krajowych.

Poseł X. Jasienicki sądzi, że skoro gmina chce się tak opodatkować, to widać, że może, jest więc za daniem pozwolenia.

Wniosku posła hr. Krukowieckiego nie poparto i po krótkiej odpowiedzi sprawozdawcy przyjęto wniosek Wydziału krajowego.

Następnie uchwalono bez dyskusyi według wniosków Wydziału krajowego zezwolenie na pobór wyższych dodatków do podatków gminom: Bór Wilkowicki, Brzeszcze, Bujaków, Huciska, Kruki i Międzybrodzie Kobiernickie w pow. Bialskim, Manaster Derzycki w pow. Drohobyckim, Bania, Jaworówka Rypianka, Słoboda Równiańska w powiecie Kałuskim, Dobrowidka w pow. Kołomyjskim, Polanka w pow. Kossowskim, Majnicz w pow. Samborskim, Czerwonogród w powiecie Zaleszczyckim.

Poseł Smolka odczytuje następnie sprawozdanie z petycyi korporacyi kamieniarskiej względem ściągania należytości za czyszczenie kominów. Wydział krajowy stawia wniosek następujący:

„Sejm wzywa rząd do poczynienia odpowiednich kroków, ażeby w ustawie przemysłowej, nad której uchwaleniem toczą się rozprawy w komisyi Izby poselskiej Rady państwa, zawartem zostało postanowienie, podające możność ściągania należytości kominiarskich za czyszczenie kominów w drodze politycznej egzekucyi.“

Poseł Romanowicz żąda, aby sprawozdanie w tym przedmiocie było drukowane, gdyż czytanych sprawozdań nie słychać z powodu złej akustyki sali, a sprawa jest ważna, idzie tu bowiem o nadanie prawa egzekucyi politycznej pewnym opłatom.

Po krótkiej odpowiedzi sprawozdawcy, który wykazał, iż sprawozdania nie drukowano na zasadzie jednej z dawniejszych uchwał Izby, wniosek p Romanowicza upadł, a wniosek Wydz. Kraj. przyjęto.

Zgodnie z wnioskami Wydziału kraj. załatwiono następnie wniesione przez tegoż sprawozdawcę odłączenie osady Łęg od gminy Czyżyny, odmówienie zezwolenia na odłączenie Bondiuchy poturzyckiej od gminy Poturzycy oraz zezwolenie na oddzielenie Wójtowszczyzny od Potylicza a przyłączenie do Smolinia.

Z porządku dziennego następują sprawy poboru myta i kopytkowego, których referentem jest poseł hr. Wł. Badeni.

Bez dyskusyi zezwolono Radzie pow. w Staremmieście na pobór myta od mostu na Dniestrze pod Staremmiastem; Radzie pow. w Brzozowie na pobór myta drogowego i mostowego przy drodze powiatowej Brzozowsko-Rymanowskiej; Radzie powiatowej w Mościskach od mostu na rzece Wiszni w Podgaci; Radom pow. na pobór myta drogowego: a) w Mościskach przy drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej; b) w Rzeszowie przy drodze powiatowej Domaradzko-Strzyżowskiej; c) w Dąbrowy przy drodze powiatowej Dąbrowsko-Mędrzychowskiej; Radzie pow. Mościskiej od mostu na rzece Słomiance i Rodzie pow. Bocheńskiej od mostu nr. 30, przy drodze powiatowej Bocheńsko-Limanowskiej.

Z kolei następuje ustawa zezwalająca na pobór kopytkowego w Stanisławowie i Rzeszowie.

Poseł hr. Krukowiecki wystąpił z zasady przeciw udzieleniu pozwoleń na pobór myta kopytkowego, przywodząc argumenta, jakie już r. z. podnosił w tej samej sprawie, a mianowicie, że miasta są i tak uprzywilejowane, że źle gospodarują, źle utrzymują drogi. Mówca oświadcza, że będzie głosował przeciw wszelkiemu kopytkowemu i wszelkim pożyczkom miast.

Poseł Dr Wajgart w odpowiedzi na tę znaną argumentacyę użył także zapewne znanych z przeszłorocznej dyskusyi argumentów, których jednak dla słabego głosu mówcy prawie wcale słychać nie było.

W tym samym duchu odpierał wywody p. hr. Krukowieckiego p. Towarnicki, X. Jasienicki zaś, jeżeli się nie mylimy, podobnież jak w r. z. poparł zapatrywania p. hr. Krukowieckiego i powstawał przeciw kopytkowemu, jako haraczowi opłacanemu przez wsie na rzecz miast.

Poseł hr. Golejewski przypomniał znany również z przeszłorocznej dyskusyi, ale trafny argument, że o zniesieniu kopytkowego możnaby mówić przy ustawie ogólnej, któraby je skasowała wszędzie, niepodobna zaś odmawiać jednemu miastu tego na co inne mają pozwolenie.

Poseł Męciński podobnież, jak w ciągu obrad przeszłorocznych, wykazał uciążliwości kopytkowego i powody przemawiające za ogólnem zniesieniu tej opłaty a ustanowieniem natomiast opłat targowych.

Po przemówieniu p. Kowalskiego przeciw kopytkowemu i sprawozdawcy za wnioskiem Wydziału, wniosek ten przyjęty został większością 63 głosów przeciwko 44.

Sprawa udzielenia pozwolenia na pobór kopytkowego miastu Przemyślowi wniesioną została oddzielnie, ponieważ prośby Stanisławowa i Rzeszowa zostały poparte przez wydziały powiatowe, a prośbę Przemyśla wydział powiatowy odrzucił większością jednego głosu. Wydział Krajowy wnosi projekt ustawy zezwalający na dalszy pobór kopytkowego w Przemyślu przez lat 5.

Przeciw temu wnioskowi hr. Krukowiecki wystąpił jeszcze energiczniej, niż przeciw poprzednim. Mówca krytykuje surowo gospodarkę budżetową miasta, które między innemi zakupiło 15 metrów gruntu na rozszerzenie ulicy za 2600 złr. Jeden z radnych przemyskich przez długi czas pobierał do własnej kieszeni od szewców na targowicy po 20 cnt. Miasto wybudowało wprawdzie szkołę za 50,000 złr., ale zaciągnęło na to dług w kasie Oszczędności i zalega z opłatą rat i procentów. Przy szutrowaniu ulic burmistrz z inżynierem dawali polecenie sypania ile wlezie bez żadnego rachunku i wymiaru. Od fur drzewa przywożonych na targowicę pobierano kopytkowe, chociaż je ustawa uwalnia, a strony skarżące się nie znajdowały satysfakcyi, bo burmistrz adwokat myślał o swoich sprawach a nie o mieście. Wogóle, panowie, dopóki doktorowie praw i adwokaci będą burmistrzami, to będzie zawsze źle *(wesołość)*. Targowice w Przemyślu są zawalone śmieciami, na targowicy świńskiej porobiono ze śmieci półtorametrowe groble i wrazie wylewu Sanu wszystkie bezrogi popłynęłyby do morza *(śmiech)*. Budownictwo miejskie także w opłakanym stanie. Mowca na dowód przytacza jaskrawy przykład, że te części budynków, które się zazwyczaj przed wzrokiem i powonieniem jak najdalej usuwa, wychodzą nieraz frontem na ulicę. Przepisów ustawy drogowej o prestacyach nie zaprowadzono, uważając prestacye za pańszczyznę. Prestacye uchwalono wtedy dopiero, gdy referent Wydziału krajowego telegraficznie zagroził, że Wydział nie zezwoli na kopytkowe, jeżeli prestacye zaprowadzone nie zostaną. Pastwiska przemyskie są pepinierą chwastu na cały powiat *(wesołość)*, a tu mówią, że miasta nie chwasty sieją, lecz oświatę *(ogromna wesołość)*. Zkądże wieśniacy mają brać dobry przykład, kiedy widzą w mieście taką anarchię? W budżecie uchwalają się tylko wydatki, a gdy przychodzi do pokrycia, to panowie radni biorą kapelusze i wychodzą. Taki to budżet zapewne Rada miejska przemyska przedłożyła na poparcie swej prośby.

W takim stanie rzeczy, zdaniem mowcy, występkiem byłoby głosować za zezwoleniem na pobór kopytkowego w Przemyślu.

W końcu mowca przyznaje, że za obecnego burmistrza ten stan rzeczy się poprawił cokolwiek i że zarzuty jego odnoszą się głównie do rządów poprzednika, a mówiąc nawiasem, były już w Sejmie w r. z także wypowiedziane. Mimo to mowca wnosi przejście do porządku dziennego, dla przykładu, ażeby miasto się poprawiło *(wesołość)*.

Marszałek Za użycie wyrażenia, że byłoby występkiem głosować za kopytkowem dla Przemyśla, przyzywam posła Krukowieckiego do porządku. Głosowanie jest objawem przekonania i nie może być występkiem.

Poseł hr. Krukowiecki. Nie przypominam sobie, żebym użył wyrazu występek, jeżeli jednak użyłem, to uczyniłem to w ferworze oratorskim i chętnie to wyrażenie cofam.

Poseł Dr Wajgart obszernie ale niedosłyszalnie odpiera zarzuty p. Krukowieckiego. Zdołaliśmy dosłyszeć tylko, że mówił, iż miasto Przemyśl nie roztrwoniło majątku, lecz majątek ruchomy zamieniło na nieruchomy, to jest poczyniło inwestycye, oraz, że z powodu budowy fortyfikacyi obraca się ciągle w Przemyślu mnóstwo wozów z materyałem, niepodobna więc ulic utrzymać w porządku.

Na wniosek X. Sawy zamknięto dyskusyę, poczem, po krótkiem jeszcze przemówieniu posła hr. Krukowieckiego tytułem sprostowania faktu, zabrał głos sprawozdawca hr. Badeni i oświadczył, że nie może się wdawać w dyskusyę nad gospodarką finansową owego radnego, który opodatkował szewców, ani nad melioracyą pastwisk miejskich. Pobudką, która Wydział krajowy skłoniła do oświadczenia się za zezwoleniem na kopytkowe dla Przemyśla była głównie ta, że oprócz Stanisławowa tylko Przemyśl poddał się ustawie drogowej i zaprowadził prestacye, gdy inne miasta nie czynią tego, a nawet zmawiają się między sobą, aby tego nie czynić.

W głosowaniu wniosek przejścia do porządku dziennego 48 głosami przeciw 41 odrzucono i takąż większością ustawę wniesioną przyjęto.

Wreszcie uchwalono bez dyskusyi zezwolenia na pobory myt od mostów gminie i obszarowi dworskiemu w Niegowicach oraz obszarom dworskim w Wołczyńcu, Małnowle, Bereżnicy królewskiej i Nowej grobli.

Na wniosek p. Grocholskiego Marszałek zamknął posiedzenie o godz. 3 min. 15, odczytaniem porządku dziennego jutrzejszego posiedzenia, które się odbędzie o godz. 11 rano. Porządek dzienny oprócz spraw mytniczych dzisiaj nie załatwionych, wypełniają pierwsze czytania przedłożeń rządowych i wybory komisyj.

KORESPONDENCYA „CZASU.“

Wiedeń 16 września.

(A) Nominacya hr. Ryszarda Belcredego, twórcy patentu wrześniowego z r. 1865, prezesem trybunału administracyjnego, ze względu na przeszłość tego niepośledniego męża stanu, ma niewątpliwie pewne pozory wypadku politycznego, jeśli nie sama w sobie, to wskutek odgłosu, jaki takowa znajduje w obozie wiernokonstytucyjnym. Wrażenie, jakie ta nominacya sprawiła, było zatem do przewidzenia. Hr. Taaffe musiał się dobrze zastanowić nad tą sprawą, zanim polecił N. Panu nominacyę hr. Belcredego. Z nazwiskiem tem nietylko łączy się wspomnienie systemu politycznego, ale i wypadków bolesnych na polu walki, które opozycya dzisiejsza tak niesłusznie radaby położyć wyłącznie na karb urzędowania hr. Belcredego, jak gdyby jednorazowe sprawowanie ministerstwa wystarczyć mogło, by sprowadzić taką katastrofę, jak nią była bitwa pod Sadową. Zdolności i przymioty osobiste hr. Belcredego używają zasłużonego szacunku i uznania także wśród największych jego przeciwników. Z tem wszystkiem imie hr. Belcredego uchodzi za *nom du guerre*, a słuchająca *Schlagwortu*

publiczność chętnie idzie na lep artykułów dziennikarskich, którym dostarczono pożądanego straszydła. Z tego punktu widzenia niejeden przyjaciel obecnego gabinetu prawdopodobnie zapyta się: Czy nominacya hr. Belcredego była koniecznie potrzebną, czy była roztropną, czy nie przysporzy hr. Taaffemu nowych trudności, czy nie rozżarzy walki opozycyjnej? Na to odpowiadają obrońcy tejże nominacyi, że rząd dzisiejszy grzeszyłby zbytnią potulnością i dobrodusznością, gdyby mając do czynienia z opozycyą, nie przebierającą w środkach, wszystkie opróżnione posady oddawał w ręce swoich najzaciętszych wrogów. Ktoś dowcipnie i trafnie wyraził się: Dwa razy stronnictwo wiernokonstytucyjne rości sobie prawa do dzierżenia najważniejszych posad, raz, gdy jako większość znajduje się u władzy t. j. gdy goryczą zaprawia dni żywota własnego gabinetu; drugi raz gdy jako mniejszość znajduje się w opozycyi rzeczywistej. Dotąd hr. Taaffe przyzwyczaił opozycyę, że jej stronników uwzględniano przy nominacyach w sposób dość wielkoduszny. Dość przypomnieć o zamianowaniu pp. Glasera, Stremayra, Ungra, Auersperga, Pretisa, Korba i t. d., dość przypomnieć pełną sarkazmu mowę p. Ungra w Izbie wyższej przeciw rządowi obecnemu w krótkim czasie po nominacyi jego prezesem trybunału państwowego.

Nic więc dziwnego, że hr. Taaffe, nie znajdując żadnego uznania za swoją pobłażliwość, skorzystał z opróżnienia posady prezesa trybunału administracyjnego, by ją powierzyć jednej z znakomitości z obozu większości dzisiejszej. Uderzyło tylko powszechnie, że wybór padł na osobę hr. Belcredego, tak wybitnej osobistości politycznej. Na to odpowiadają, że rząd liczyć się tylko powinien z rzeczywistością, nie z fantazyą dzienników opozycyjnych. Trybunał administracyjny nie jest władzą polityczną, lecz rządową, wymagającą po prezesie uzdolnienia i bezstronności. Hr. Belcredi przyjmując tę posadę z rąk hr. Taaffego i składając przysięgę na wierność konstytucyi, dowodzi, że pogodził się z dzisiejszym porządkiem rzeczy i że umie rozróżnić rok 1881 od r. 1865go. Zresztą „rehabilitacya“ polityczna hr. Belcredego, jeśli wolno użyć tego wyrazu, rozpoczęła się już za gabinetu ks. Auersperga; za rządów ostatniego bowiem dzisiejszy prezes trybunału administracyi otrzymał order złotego runa, najwyższą oznakę łaski Cesarskiej. Zamianowanie hr. Belcredego ma jeszcze inne znaczenie. Dotąd mieszkał stale w Gmunden. Przeniesienie się tej znakomitej osobistości do Wiednia będzie bardzo korzystnem dla stronnictwa autonomicznego, które nie obfituje w koryfeuszów. Że hr. Belcredi będzie powołanym do Izby wyższej, nie ulega wątpliwości.

Minister skarbu mianował koncepistę ministeryalnego Dra Witolda Korytowskiego wice-sekretarzem ministeryalnym w ministerstwie skarbu.

Namiestnik przeniósł praktykanta budownictwa Karola Wojciechowskiego z Rzeszowa do Stanisławowa; konceptowego praktykanta Namiestnictwa Czesława Kobuzowskiego z Namiestnictwa do Bóbrki.

Prezydyum wyższego sądu lwowskiego nadało Antoniemu Ochrymowiczowi, sierżantawi rachunkowemu 15go pułku piechoty księcia Nassauskiego, posadę kancelisty przy sądzie obwodowym w Tarnopolu.

Sprawy zagraniczne.

Rosya.

Nowoje Wremia podaje następujący list z Galicyi, zapowiadając, że rozpoczyna on szereg listów, których całość ma przedstawić wyczerpujący obraz stosunków rusińsko-polskich pod panowaniem austryackiem. Pierwszy ten list podajemy w całości, jako ciekawą próbkę rozkładanych przed Rosyą skarg lwowskich „borytelów“ na ciążące im „rządy polskie“ w Galicyi.

„Nigdy jeszcze — powiada korespondent — Rusini galicyjscy nie znajdowali się w tak rozpaczliwem położeniu, jak teraz. Dawniej mieli oni choć jakie takie poparcie ze strony rządu w Wiedniu; obecnie zaś, kiedy w ministeryum wiedeńskiem zasiada aż dwóch Polaków, naród „russki“ w Galicyi jest zupełnie bezbronnym pod względem swych praw narodowych. W r. 1848 Rusini byli główną podporą chwiejącego się tronu Habsburgów, a cesarz Franciszek Józef powiedział o nich w 1851 r.: „*Die Ruthenen sind die Tiroler des Ostens.*“ Przyrzekł był naonczas Cesarz podnieść Rusinów i podarował im gmach byłego uniwersytetu we Lwowie, aby go sobie przebudowali na „Dom narodny,“ który też stał się ogniskiem narodowego ruchu Rusinów halickich. Ale wkrótce udało się Polakom podminować usiłowania Rusinów i przedstawić ich w Wiedniu, jako żywioł ciążący ku Rosyi, więc niebezpieczny dla Austryi. Jakoż zaraz po wojnie krymskiej, skromny ruch literacki Rusi galicyjskiej popadł pod dozór policyi... ale w Wiedniu Rusini, dzięki starszym tradycyom, mieli jeszcze jaką taką opiekę. Teraz jednak sam panujący dom Habsburgów, w skutek ciągłych denuncyacyj polskich, odwrócił się od Haliczan. Stało się to jasnem podczas przeszłorocznej cesarskiej podróży po Galicyi.

W przeddzień przybycia Cesarza Franciszka Józefa do Lwowa, Arcyksiążę Karol Ludwik powiedział wobec jednego z dygnitarzy duchownych ruskich: „Jestem pewien, że włościanie (Rusini) wierni są dynastyi Habsburgów, ale nie mogę tego powiedzieć o duchowieństwie i inteligencyi rusińskiej“. Cesarz zaś Franciszek Józef, przyjmując deputacyę rusińską w Narodnym domu, następujące wyrzekł słowa: „Życzyłbym sobie, aby z tego domu, którego kamień węgielny ja położyłem, wychodziły na świat takie tylko książki, które rozszerzają patryotyzm austryacki“. Zawierała się tu wyraźna alluzya do anti-austryackiego — zdaniem Cesarza — kierunku literatury Rusinów. Oczywiście, że taki pogląd narzucony mu został przez otaczających go Polaków, i to zupełnie niesłusznie, ponieważ w tym samym właśnie czasie, przy sposobności stuletniego jubileuszu Cesarza Józefa IIgo, Rusini zamierzali wyrazić miłość swą i wierność dla dynastyi Habsburgów, gdy przeciwnie Polacy, zamiast jubileuszu Józefińskiego, przygotowywali się do obchodu innego, mianowicie 50-letniej rocznicy „wielkiego“ powstania listopadowego.

Wielka kradzież w kaplicy pałacowéj w. ks. Mikołaja Mikołajewicza. W Petersburgu zajęta jest obecnie opinia publiczna bardzo żywo kradzieżą drogich kamieni, powyjmowanych z obrazów świętych w kaplicy pałacowej w. księcia Mikołaja Mikołajewicza, wartości 3,000 rubli. Policya, w dwa tygodnie po dokonanej kradzieży, wykryła sprawcę, którym jest 17-letni syn niższego urzędnika dworskiego, nazwiskiem Nasakow. Młody ten człowiek namówionym został do kradzieży przez dwóch starszych znajomych. W tych dniach zapadł wyrok w tej sprawie, skazujący sprawcę kradzieży na dożywotnią deportacyą do dalekich gubernij Sybiru. Tak ostry i niezwykły wyrok zadziwia ogólnie, a nie ma nadziei złagodzenia go, gdyż odnośny wniosek musiałby wyjść od duchowieństwa, które w takich wypadkach nie zwykło żądać obniżenia zapadłego wyroku.

Rewizya w głównéj intendenturze petersburgskiéj. W petersburgskiej głównnej intendenturze odbyła się ścisła rewizya na rozkaz ministra wojny Wannowskiego. Rezultatem jej było, jak donosi *Nowoje Wremia*, wykrycie wielkich nieporządków. Przekonano się, że przeszło 20 procent wszystkich zapasów już odebranych i zapłaconych jest zupełnie nie do użycia. Prócz tego, gdy minister o 11 godzinie przed południem przyszedł do biór głównej intendentury, nie zastał w nich ani jednego urzędnika. Gdy wyraził skutkiem tego swoje zdziwienie, odpowiedziano mu, że urzędnicy siedzą w biórach do 6 godz. po południu. Minister Wannowskij poszedł więc pewnego dnia o godz. pół do 5 do głównej intendentury, ale i tym razem nie zastał ani jednego urzędnika w biórze.

(Reforma duchowieństwa.) Rząd rosyjski zamierza obecnie przystąpić do zreformowania niższego duchowieństwa, które przedstawia dziś smutny obraz zupełnego upadku moralnego i zbydlęcenia. Popi, mający przyświecać dobrym przykładem chłopstwu, oddanemu pijaństwu, i starać się o moralne jego podniesienie, sami są po większej części nałogowymi pijakami i porówno z chłopstwem walają się po rynsztokach. Stan tak opłakany ma się obecnie zmienić radykalnie i jeneralny prokurator św. synodu Pobiedonoscew przygotowuje odnośne projekta. Ma być wydane rozporządzenie, w którem zamieszczone będą i wymienione szczegółowo wszystkie obowiązki popów. Dekret ten mają podpisać po odczytaniu wszyscy popi, a ci, którzy wykroczą przeciw swym obowiązkom, stawieni będą przed sądy duchownych konsystorzy. Prócz tego zażąda Pobiedonoscew dokładnej informacyi o sposobie życia poszczególnych duchownych i zamierza rozciągnąć ścisłą kontrolę nad prowadzeniem się niższego zwłaszcza duchowieństwa. Ku temu celowi mają popi od czasu do czasu przesyłać biskupom potwierdzone przez władze świadectwa o swem prowadzeniu się. Atrybucye też biskupów mają być rozszerzone.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 17 września.

— **Przekupki krakowskie** wymagają spiesznej reorganizacyi. Już nie raz wskazywaliśmy, jak nieprzebytą na każdym targu zaporę dla kupujących stanowi ta falanga przekupek, które bez względu, że dopiero od godziny 11ej mają prawo kupowania, już od samego rana zastępują drogę ludziom przychodzącym ze wsi z nabiałem, zatrzymując ich obcesem zanim staną na miejscu, a odpychając tych, którym rzeczywiście służy prawo wcześniejszego kupowania. Liczba tych przekupek wzrosła zastraszająco. Wiadomo, że magistrat ograniczył ich liczbę do 300, był jednak ktoś, co nie żałował trudu, aby je policzyć, a naliczył ich około 800! Tego już za wiele. Wydawanie konsensów w miarę potrzeby, nieprzekraczając oznaczonej liczby, powinno ulegać jakiejś kontroli; dozór zaś nad przekupkami, utrzymanie ich w jakimś ładzie i porządku konieczne; obrzydliwy to bowiem widok na Małym rynku i na Szczepańskim placu, gdzie wśród brudów, rozstawionych bud i rozwieszonych płacht, wśród dymu, swędu i odoru z tych polowych kuchni, które nawet na oddalonem przedmieściu nie powinny mieć miejsca, trudno bardzo przecisnąć się i trudno znieść straszny gwar i krzyk, z którego wśród kłótni i przekleństw dolatują najnieprzyzwoitsze wyrazy, obrażając uszy przechodniów. Wszystko to należy raz powściągnąć i da się to zrobić, ale Magistrat zająć się musi koniecznie redukcyą i puryfikacyą tej armii przekupek, zreorganizować ją całkiem, musi swoim organom wykonawczym odebrać władzę mnożenia złego, a dodać im bodźca i energii w zapobieganiu mu nadal.

Nie mniejszą i równie nieznośną plagą są przekupki rozsiadające się w sieniach kamienic, gdzie zwykle odbywają się schadzki i konferencye sług nietylko z całego domu ale i z sąsiednich; są to miejsca demoralizacyi, bajek, komeražów, to szkoły próżniactwa, to ogniska handlu exportowego z naszych kuchni i spiżarni. Służba stróża kamienicznego nie uprawnia go wcale ani jego żony do otrzymania konsensu na stragę w kamienicy, której on jest stróżem; przeciwnie, przekupstwo przeszkadza mu w służbie i daje sposobność do próżniaczenia się i demoralizacyi sługom całego domu; ludzie zdolni do pracy, młode dziewki oddają się często temu próżniactwu i dzieci się już nawet w niem zaprawiają; w takich właśnie kamienicach, gdzie przekupień jest stróżem, znaleść można najczęściej nieład i nieporządek, a w nocy wypada często całą godzinę dobijać się do domu i bez pomocy policyjnej trudno się dobyć.

Może i plantacye obyłyby się bez brudnych i obdartych straganów z owocami i piernikami, które daleko przyjemniej byłoby widzieć w porządnych kioskach z wodą sodową.

Gdyby wogóle zniesiono wszystkie stragi, przybyłoby porządnych równie jak w innych miastach sklępików, a większa część dzisiejszych lazaronów krakowskich zmuszoną byłaby jąć się pracy, nie tak może lekkiej ale uczciwszej i wdzięczniejszej, przez co zyskaliby i oni sami i miasto zyskałoby na porządku i uwolniłoby się od tej plagi, której dawniej już uchwalono położyć koniec.

— **Nauka** w miejskiej szkole rzemieślniczej rozpoczęła się we czwartek, a jutro w niedzielę o godz. 9ej odbędzie się msza św. w kościele Ś. Krzyża na intencyę szczęśliwego rozpoczęcia roku szkolnego.

— **Policya** przytrzymała dzisiaj w hotelu Polskim Walerego Kownackiego, kasyera miejskiego z Piotrkowa w Królestwie Polskiem, który dopuściwszy się przeniewierzenia 15,000 rubli, z tamecznej kasy miejskiej, uciekł do Krakowa pod przybranem nazwiskiem Walentego Kaczorowskiego technika z Płocka. Kownacki przyznał się do sprzeniewierzenia i odstawiony został do tutejszego sądu karnego.

— **Antoni Krzywda Rzewuski** właściciel Topoli pod Skalbmierzem w gubernii Kieleckiej, umarł tamże d. 15 b. m., licząc lat 76. Przed laty mieszkał on stale w Krakowie. Zmarły był ożeniony 1o voto z p. Skrzyńską córką Augustyna Skrzyńskiego 2o voto z p. Julią Grodzicką córką senatora Grodzickiego. Z pierwszego małżeństwa zostawił syna Feliksa, ożenionego z panną Łopacińską. Pogrzeb tego powszechnie szanowanego i lubionego obywatela odbędzie się w Skalbmierzu d. 19 b. m. przed południem.

— **Dodatki** do podatków stałych we Lwowie, uchwalone przez Radę miejską i zatwierdzone przez Wydział krajowy, wynoszą: 10% od podatku dochodowego, 5% od domowego i 3% od czynszu mieszkalnego.

— **Piszą nam z Wiednia:** Nowo mianowany wice-sekretarz w ministerstwie skarbu Dr Witold Korytowski jest rodem z W. Ks. Poznańskiego. Rozpoczął służbę urzędową w wiedeńskiej prokuratoryi skarbowej, gdzie pozyskał sobie uznanie i sympatyę ówczesnego naczelnika barona Gödel-Lenoya, obecnego wiceprezesa Izby deputowanych. W przeszłym roku p. Dunajewski objąwszy tekę ministra skarbu, powołał p. Korytowskiego do bióra prezydyalnego i zamianował go koncepistą ministeryalnym. Na tej posadzie p. Korytowski złożył dowody rzadkiej zdolności i sprężystości. Tego lata jeździł z p. ministrem skarbu do Hall i Ischl, gdzie podczas urlopu przy boku jego pełnił obowiązki urzędowe.

— **Stacye telegraficzne** w Iwoniczu i Truskawcu, otwarte na czas pory kąpielnej zostały d. 15 września zwinięte.

— **Pożar.** W fabryce H. Cegielskiego w Poznaniu powstał d. 14 b. m. ogień w składach drzewa zajmującego znaczną przestrzeń w obrębie zakładów fabrycznych. Śpieszna pomoc zapobiegła rozpostarciu się ognia, który w trzy godziny zdołano ugasić. Spaliło się jednak drzewa za 22,000 tal., a że pożar powstał równocześnie na kilku miejscach, przeto jest podejrzenie, że ogień był podłożony.

— **Kanonizacya.** W zeszłą niedzielę Ojciec Ś. obwieścił z katedry dekrety kongregacyi obrzędów, że nie zachodzi już żadna przeszkoda kanonizacyi bł. Wawrzyńca z Brindisi, franciszkanina, posła papieskiego, tudzież bł. Klary di Montefalco z zakonu Ś. Augustyna. Co do tej ostatniej kanonizacyi, otrzymał X. Zygmunt Wołek w Krakowie, komisarz jeneralski klasztorów XX. Augustyanów, nadesłany sobie od jenerała tego zakonu odpis urzędowy dekretu. Proces kanonizacyi Ś. Klary (a Cruce) rozpoczęty był jeszcze za papieża Jana XXII, a zatem w 14tym wieku.

— **Otrucie.** Donieśliśmy już, że dnia 12go bm. sędzia w Kałuszu Grzegórz Kuźma miał sobie zadaną truciznę w jadle. Zamach ten był wymierzony na całą rodzinę sędziego powiatowego, gdyż tak on, jak żona i dwie córki zachorowały po zjedzeniu obiadu, lecz szybka pomoc lekarska ocaliła wszystkich. Znaleziono w garnku, w którym gotował się rosół, kawałek arszeniku. Podejrzenie o dokonanie tej zbrodni pada na jakiegoś żyda, którego widziano w kuchni sędziego, a wieść mówi, że sprawca był tylko najętym przez innych, którzy mieli interes pozbycia się sędziego.

— **Instynkt zachowawczy krowy.** Jeden z naocznych świadków opowiada nam o niezwykłem zdarzeniu z życia zwierząt: Na wczorajszy targ na bydło w Podgórzu pędził pewien żyd od strony Krakowa krowę, która zapewne przeczuwając, jaki ją koniec czeka, przez drogę boleśnie ryczała i kilkakrotnie za siebie się oglądała. Przeszedłszy most krowa raptem zerwała się z postronka żydowi i jakby zdeterminowana na wszystko rzuciła się w Wisłę, chociaż mogła zbiedz gdziekolwiek na bok. Mnóstwo osób przypatrywało się z mostu, jak wezbrana obecnie Wisła unosiła krowę, zdawało się nawet, że woda ją pochłonie; lecz krowa dzielnie opierając się falom przepłynęła szczęśliwie Wisłę i przytrzymaną została na brzegu przez galarników, tylko na to, aby dostać się pod nóż rzeźnika.

— **Zamach rozbójniczy** na konsula niemieckiego w Liwornie Niemaka w tunelu kolei żelaznej między Mont Cenis a Turynem d. 13 b. m., nie został jeszcze wyśledzony, ale jak *Times* donosi, podejrzenie pada na służbę kolejową, zgodnie z zeznaniem konsula, który twierdzi, że napastnik był w mundurze służby kolejowej. Jeden z konduktorów pociągu poczynił zeznania sprzeczne, a inny, który dawał odpowiedzi wymijające, miał plamy krwi na odzieży i miano znaleść u niego pieniądze niemieckie, z których posiadania nie wytłumaczył się. Pugilares konsula zniknął, a torba podróżna znalazła się w wagonie. *Perseveranza* przy tej sposobności zwraca uwagę na nierzetelność służby na tej kolei, gdyż na 100 paczek przesyłanych tą koleją pośpiesznemi pociągami, ginie w przecięciu 20, dyrekcya zaś kolei płaci tylko 5 franków za każdą zaginioną przesyłkę, a lubo na drodze sądowej bywa ona zmuszaną do wynagrodzenia deklarowanej wartości, wszelako nie każdy ma czas i sposobność prowadzenia procesu. Według najświeższych doniesień, policya w Turynie ujęła sprawcę zamachu w osobie niejakiego Rapetti, kelnera. Niemak stwierdził tożsamość jego.

— **Sprawa porucznika Göczla.** Wiele wrzawy narobiła tak w Cis- jak Translitawii, poruszywszy i tu i tam namiętności narodowe, sprawa rzeczona. Pomiędzy kapitanem Lendlem a podwładnym mu porucznikiem Göczelem, wszczął się wedle dziennika *Függetlenseg* w kasynie spór z powodu ostatnich procesów prasowych, i to ze względu na to, że wiele dzienników, którym wytoczono proces o obrazę armii austro-węgierskiej, w ostatnich czasach uwolnionych zostało od winy. Przytem oświadczył kapitan Lendl pomiędzy innemi: „Cesarz naraz skasuje te sądy przysięgłych“. „Tego jednostronnie zrobić nie może — zauważył Göczel — gdyż instytucya sądów przysięgłych jest częścią konstytucyi“. „O! Cesarz może — odparł na to Lendl — całą konstytucyę zawiesić!“ „I tego zrobić nie może, gdyż go wiąże przysięga“. — „Przysięgi polityczne można łamać. Zresztą — dodał kapitan Lendl, — i pan będziesz strzelał na Węgrów, jeżeli do tego wykomenderowanym zostaniesz“. „Ale to się nie stanie — odparł Göczel — nie wykomenderują mnie“. „A jeśliby jednak?“, — odparł w tonie rozkazującym do niego. „Natenczas namyślę się“.

Porucznik Göczel, odpowiadając tak, miał na myśli, jak zeznał przed sądem wojennym i honorowym, §. 11 regulaminu służby, który brzmi: „Jeżeli rozkaz obejmuje zbrodnię, natenczas nie potrzebuje go podwładny po dojrzałem zastanowieniu się nad okolicznościami wykonać“. I świadkowie zeznali, że wedle toku rozmowy odpowiedź ta żadnego innego nie mogła wcale mieć znaczenia.

Po tej odpowiedzi, stawały się pytania kapitana Lendla coraz więcej prowokującemi. Nareszcie, zapytał się wręcz Göczla, czyby kazał na Węgrów strzelać, na co kategorycznie odpowiedział: „Nie!“ Po tej odpowiedzi toczyła się dalsza dyskusya, podczas której kapitan Lendl poruszył znowu przysięgę i zapytał się: „Czy masz pan prawo sądzenia czynności Cesarza?“ „Mam — odparł na to Göczel — i to nietylko ja lecz każdy poddany ma to prawo“. — „Pomyślże o swej przysiędze!“ Wedle zeznania świadków, z których jedna część tylko oświadczyła, że słyszała to, podczas kiedy inni twierdzą, że tego nie słyszeli, miał porucznik na to odpowiedzieć: „Jeśli Cesarz może złamać przysięgę swoją, natenczas mogę i ja ją złamać“. Kapitan Lendl zawołał na to krzycząc: „Jeżeli pan to zrobisz, natenczas nie jesteś uczciwym człowiekiem, złóż pan mundur i wstąp jako współpracownik do *Függetlenseg*“. Na te słowa skoczył Göczel, a drżąc od gniewu odparł: „Wypraszam to sobie. W sprawie tej jeszcze się spotkamy“.

Następnego dnia wezwany został porucznik przez majora Bauera, którego kapitan zawiadomił o zajściu i odpowiedziach jego, aby piśmiennie zdał oświadczenie na oskarżenie. W oświadczeniu tem pisze Göczel, iż sądzi, że przez odpowiedzi swoje na wyzywające zapytania kapitana nie wykroczył przeciwko prawu dyscyplinarnemu, i dodaje pomiędzy innemi: „Jeżeli w ogóle o zbrodni mowa być może, to ja jej nie popełniłem, lecz donoszący, który dopuścił się obrazy majestatu, podawszy Jego ces. Mość w publicznym lokalu w podejrzenie, iż złamać może przysięgę“. Po tem oświadczeniu doniesiono o tej sprawie komendzie głównej. Kiedy zaś w toku śledztwa tam wytoczonego okazało się że porucznik nie użył żadnych zbrodniczych wyrażeń, zawieszono dalsze śledztwo a sprawę przekazano sądowi honorowemu. Sąd honorowy rozpoczął więc na nowo śledztwo, wysłuchał z jakich 20 świadków i przekonał się, że przedstawienie zajścia podane przez Göczla jest prawdziwe. Z przesłuchanych 7 oficerów zeznało sześciu, iż Lendl z nikim zgodzić się nie może, kilku zeznało także, że oficerowie mijają go z powodu usposobienia kłótliwego, Mimo to skazał sąd Göczla na utratę stopnia oficerskiego.

— **Przestępca sędzią.** Pocieszny wypadek zaszedł przed sądem ławniczym w Hildesheim. Wszedł sędzia, za nim ławnicy, dalej oskarżyciel i gdy wszyscy zasiedli, wprowadzono winowajcę. Jeden z ławników zwrócił na siebie uwagę oskarżyciela swojem zachowaniem się, ale gdy na zapytanie sędzia odrzekł, że wszystko jest w porządku, przeto oskarżyciel nie rzekł nic na to. Winny skazany został na tydzień więzienia, a każdy ławnik z kolei zgodził się na wniosek oskarżyciela. Gdy przyszła druga z kolei sprawa, woźny szukał oskarżonego, którego, jak twierdził, sam doprowadził, ale ten zniknął. Miano już sprawę odroczyć, gdy jeden ze świadków odezwał się do sędziego, że dziwnym trafem jeden z ławników, jest jak dwie krople wody podobnym do oskarżonego. Na zapytanie sędziego, ławnik ów wyznał, że jest oskarżonym; ten wszedłszy do izby sądowej, widząc że inni siadają, usiadł także i dał głos, gdyż był wezwany przez sędziego. Oczywiście, że sprawa, w której ławnikiem przypadkowym był oskarżony w innym procesie, została na nowo wniesioną.

Wiadomości policyjne. Straż policyjna przytrzymała: Balbinę Zielińską, za stręczenie do nierządu. Za pijaństwo 2 osoby.

Repertoar teatru.

W niedzielę d. 18go: *Zagroda Sobkowa*, dramat ludowy w 5 aktach E. Błotnickiego, z muzyką i śpiewami; kuplety okolicznościowe.

We wtorek 20go: *Wszystko dobre, co się kończy dobrze*, po raz drugi.

We czwartek 22go: *Rozbitki*, komedya w 4 aktach J. Blizińskiego.

W sobotę 24go: *Grube ryby*, komedya w 3 aktach M. Bałuckiego, po raz pierwszy, i *Akrobata*, komedya w 1 akcie Okt. Feuilleta, po raz pierwszy.

W niedzielę 25go: *Kościuszko pod Racławicami*, po raz 33 wznowiony; nowa obsada, nowe dekoracye, nowe kostiumy.

— Wystawa nieustająca Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Sukiennicach otwarta codziennie od godz. 11ej do 4ej prócz poniedziałku. — Wstęp w niedziele 15, w dnie powszednie 30 centów.

— Gabinet archeologiczny uniwersytetu Jagiellońskiego *(Collegium majus)* zwiedzać można codziennie od 12ej do 1ej prócz niedziel, świąt i feryj uniwersyteckich.

— Muzeum Techniczno-przemysłowe w gmachu Franciszkańskim otwarte codziennie od 10ej do 6ej. — Wstęp 20 cent. od osoby. W niedziele od 10ej do 2ej bezpłatnie.

— **Dnia 16go września pochmurno, chwilami deszcz; termom. od 11·4 doszedł do 14·4 C. Barometr wraca w górę. Dnia 17 o g. 7ej rano stan jego był 744·8 millim., termometru 11·0 C. — Wiatr zachodni.**

— **W niedzielę d. 18go września: Ś. Józefa z Kopertynu; w poniedziałek 19go: ŚŚ. Januaryusza i Konstancyi.**

Wiadomości artystyczne, literackie i naukowe.

Dyrektor artystyczny rządowych teatrów warszawskich a utalentowany artysta p. Tatarkiewicz przybył na parę dni do Krakowa i będzie dziś na otwarciu kursu zimowego w teatrze.

Kongres literacki w Wiedniu rozpocznie swoje prace d. 20 b. m.. Z Polaków zgłosili już swoją obecność p. Kraszewski i p. Gasztowt z Paryża. W Wiedniu spodziewają się przybycia kilku literatów z Warszawy.

W teatrze warszawskim odbyła się próba czytana grywanej już wszędzie komedyi Aleks. Fredry p. n. *Wielkie Bractwo*. Możnaby zawołać: Dopiero!

Węgierskim dziennikom telegrafują z Weimaru, że Liszt ciężko zapadł na zdrowiu. Mistrz fortepianu ma obecnie 70 lat.

Na wystawie sztuk pięknych w Berlinie znajdują się dwa obrazy Józefa Brandta. Jeden z nich przedstawia „Napad polskich jeźdźców na turecką forpocztę.“ Sprawozdawca *Dz. Pozn.* z wielkiemi pochwałami wyraża się o tych obrazach naszego znakomitego malarza.

P. Zola napisał sztukę p. n. *Renée* na tle swego słynnego romansu *La Curée*. Sztuka p. Zoli będzie przedstawiona w „Théâtre francais.“

Leon Delibes, znany kompozytor, pisze nową operę p. n. *Lackmé*, która będzie przedstawiona w „Opéra Comique“.

Od Administracyi „Czasu.“

Na pomnik Mickiewicza złożono na nasze ręce bezimiennie 50 złr.

Uwagi o sprawach krajowych.

(Ciąg dalszy).

Delegacya poszczycić się może zdobyczami niemałej wagi dla kraju, mianowicie: Zmniejszenie częściowe ciężarów gruntowych, szkołę weterynaryi we Lwowie, utrzymaną ze skarbu państwa, ustalenie subwencyi dla kultury krajowej, uwolnienie stowarzyszeń zarobkowych od podatku. Delegacya swym wpływem otrzymała ulepszenie zarządów telegraficznych i polepszenie losu listonoszów!!

Kolej transwersalna zawisła w obłokach nadziei, a ona przerzynać ma najszerszą i najżyźniejszą część Galicyi wschodniej, tak wielce upośledzonej brakiem kolei. Przeniesienie zarządów kolei galicyjskich do Lwowa filtruje się dalej w licznych aembikach biór ministeryalnych. Wniosek o wyrobie soli bydlęcej dla rolników, jeszcze większej doniosłości niż dawniej po uchwaleniu zamknięcia granicy od Rosyi i prowincyj naddunajskich, pomnożył jedynie bibliotekę podań i petycyj w tym przedmiocie przesełanych do władz, niemal corocznie od 21 lat. I nic dziwnego, brak czasu zajętego walką stronnictw podtrzymywaną mrówczą pracowitością, nie dozwala pożytku i postępu. I tak dla przykładu przypatrzmy się procederowi wniosku szkolnego Lienbachera. Zajął radę państwa przez sześć tygodni, kosztował ludy dwakroć sto tysięcy, licząc dzień po 5,000 złr., stronnictwa podniosły go do najwyższego znaczenia politycznego.

Walczący podzielili się na dwa obozy ścierając się zawzięcie, oponentów wynoszono na wysokość postępowców, liberałów, krzewicieli oświaty, adherentów zaś za klerykałów, ultramontanów, wsteczników i wielbicieli ciemnoty! Zdawałoby się przecie, że wniosku tego rozstrzygnięcie należy do Rady szkolnej każdego kraju i do ojców rodzin. Żaba wzrosła do rozmiarów wołu, sześć tygodni czasu zmarnowano i my zapłacili za tę dyskusyę 200,000 złr. Od 21 lat wieleż to podobnych jałowych w swych wynikach dyskusyj pochłaniało znaczne sumy i paraliżowało prace pożyteczne. Zdawałoby się, że dla dobra monarchii, krajów i poświęcających się służbie obywateli, czas trwania kadencyi Rady państwa winien być ściśle limitowany, a na podstawie wniosków przysełanych zawczasu, program prac parlamentarnych ułożony. Dzisiejszy proceder jest nader kosztowny i absorbujący nad miarę ministeria. Nie raz słyszałem zdanie twierdzące, że milionowe wydatki na utrzymanie Rady państwa i jej biór, nie wpływają zgubnie na wysokość wydatków, nie wchodzę tu w rozbiór pożytku zdziałanego wydaniem tych sum, wszakże jako obywatel jednego z krajów monarchii, kontrybujący do pokrycia niedoborów, mieć muszę stan kraju przed oczyma. Wątpliwości nie podpada prawdziwość obrazu opłakanego stanu ekonomicznego naszego kraju, zna go każdy obywatel. Zasłużony nasz statystyk Pilat, wykazuje dwie trzecie obciążone własności niemal nad miarę, a jedną część bez ciężarów, my zaś spostrzegamy coraz częściej własności ziemskie przechodzące w obce ręce, lub też pasożytnym systematem wyzyskiwane czasowo. W chlebodajnym kraju ludność cierpi prawie corocznie na przednowek, a często głód, zaległości podatkowe wzrastają, większy i mniejszy właściciel dosadnie dowodzi produkcyi ujemnej. W tym roku *Vaterland* w liczebnie zestawionych argumentacyach udowadnia, że przy miernych urodzajach, a zaiste Opatrzność nam ich nie szczędzi, rolnik swą produkcyą nie może zadosyć uczynić swym zobowiązaniom, wymaganiom drogiego kredytu i kosztów tak nazwanego postępu. Jeżeli rolnik w Czechach cierpi na drogiej produkcyi, przy zdolnych pomocnikach i łagodnym klimacie, to jakże się wzmagać muszą cieniowe strony naszych gospodarstw.

Kredyt bez znajomości jego wartości i wymagań, bezmyślne parcelowanie gruntów, lenistwo i brak zabiegliwości, pcha w otchłań nędzy, drobnych ziemskich obywateli; ich stan według mego zdania, przy ich niezdolności i drogim kredycie jest jeszcze opłakańszy niżeli większych właścicieli. W stolicy państwa była dosyć rozpowszechniona myśl, nam nie życzliwa, mianowicie, że rządowi powtarzające się wywłaszczenia z posiadania, są obojętne, gdyż nowonabywcą im taniej kupi, tem łatwiej zapłaci taksy i podatki. Nie myślę, aby z tej zgubnej teoryi, poczętej w biórach *Bürger-Ministerium* przez długie lata władza korzystała, lub też jej zaszczyt i pożytek przynosiła, według mego przekonania obowiązek pierwszorzędny rządu być musi bronienie i podtrzymywanie własności ziemskiej, z naszego więc stanowiska wszelkiemi siłami bronić się musimy przeciw tym dążnościom zgubnym. To dowodzi piekącej potrzeby oszczędności, imania się pracy zestawienia spisu potrzeb naszych i ułożenia programu w dopominaniu się o ich zaspokojenie. Przy życzliwości władz, stanowisku sejmu i delegacyi, przy wpływowych osobistościach dziś odznaczonych wiele otrzymać możemy dla kraju byleśmy cel wytknęli, a drogę utorowali, ją poznali i mieli odwagę wypowiedzieć co nas boli i czego w naszej agonii potrzebujemy, aby żyć i monarsze czynem potwierdzić okazywane uczucia. Nie jedną sprawę może przychylnie dla nas załatwić Rada państwa, inne sejm, lecz wiele jest piekących na pozór drobnych, a wielkiej doniosłości, które wpływowe osoby niemal po za działalnością parlamentarną, na naszą korzyść wywalczyć mogą, byle je poznać i z oka nie spuszczać, a korzystać z okoliczności sprzyjających. Szereg ekscelencyj ma podwoje otwarte i może kołatać o pomoc dla kraju, zawsze nad miarę wyzyskiwanego wszakże bez zwrotów. Zbyteczna ostrożność w wygłaszaniu naszych potrzeb, nieśmiałość polityczna czyniąca nas niemymi, uwzględnianie osobistości, uwaga na najmniejsze skinienie z góry, to u nas zakorzenione zdanie: to nie na czasie, ubezwładnia posłów, wypiera pożytek, paraliżuje inicyatywę. Pojmuję żebyśmy makiem siali na żądanie życzliwego nam dziś rządu, lecz pojąć nie mogę dla jakiej przyczyny nie mamy wykazać potrzeby zmiany ordynacyi gminnej, osuszenia bagien, uregulowania łożysk rzek, taniego kredytu, subwencyi dla dróg, zniesienia podwójnego kalendarza, zmniejszenia zbytecznych dni jarmarcznych, ustanowienia *minimum* własności nie dzielnej przy parcelacyi gruntów, przeniesienia zarządów krajowych kolei do Krakowa i Lwowa i t. d. To są sprawy dla kraju wielkiej doniosłości a bynajmniej nie naruszają organizmu państwa, nie wymagają większych o-

fiar rządu, jak tych o które mamy prawo się dopominać. Jeżeli rząd przez wiek cały ciągnął olbrzymi pożytek z naszej prowincyi i wreszcie stała się ona wycieńczoną, dziś ją nie uczuciem i dobremi chęciami ratować obowiązany, lecz czynem i pomocą.

Byleśmy otrzymali pomoc i koncesye, w życie je wprowadzili i umieli takowe utrzymać, to rzecz drugorzędna, czy je parlamentaryzm nam udzielił czy je otrzymały ekscelencye, wstęgi a nawet i klucze. Kołatajcie a będzie wam otworzone, dziś o to chodzi, aby wiedzieć o co kołatać, aby ci co mogą, chcieli bez przerwy kołatać, w końcu umieli wypowiedzieć prawdę bez łudzeń i bez względów, jeżeli prawda jest rzeczywistą i bez szkody rządu. Wiele jest żywotnych spraw do załatwienia przypuszczam nie natychmiastowego, więc ich w tekach trzymać nie powinniśmy, z niemi władze obznajmiać, takowe przedstawiać gdzie wypada, aby je w korzystnej chwili załatwić. Wieleż to posiada przyroda nasion, rzuconych w ziemię i przechowanych bez naruszenia, przez lat kilka, wreszcie kiełkujących przy sprzyjających warunkach, to samo da się zastósować do naszych próśb i wniosków. W krótkości pragnę wypowiedzieć to co nas gniecie i uboży, a co nas dźwignąć może, bez znacznych ofiar ze strony rządu, bez narażenia drażliwości niemieckiej.

Zaczynam od kwestyi, zaiste nie popularnej i przeczuwam gromy spadające na mnie, w przekonaniu zaś, że moje uczucia dla kraju są gorące, a zdanie oparte na badawczem doświadczeniu, mieć będę odwagę wypowiedzenia tychże.

Autonomia w dzisiejszym ustroju jest za kosztowną dla kraju i niebawem ludność galicyjska nie będzie w stanie pokryć wydatków. U góry koszta wzrastające z każdym rokiem, u dołu jałowość pracy, której przyznanie egzekutywy nie zaradzi, w skutku wzmagające się zniechęcenie i oziębienie dla instytucyi, w części, już spoczywającej na siłach słabszych, a nie na poświęceniu. Uczucia filantropiczne w bezpłatnem leczeniu i przekonanie o konieczności szerzenia oświaty kosztem kraju wytwarza olbrzymie wydatki z wysileniem pokrywane już dziś, a one wzmagać się będą i wzmagać się muszą Reprezentacya kraju zaiste szczodrze nie płacona nie funkcyonująca przez długi przeciąg czasu w roku, a kosztuje 101,380 złr. zarząd 215,830. Wydziały rad powiatowych w liczbie 74 składających się każdy z 7-miu członków zjeżdżających się 24 razy do roku, licząc dzień po 5 złr; tyleże rad powiatowych po 30-tu członków zbierających się 12 razy do roku, to stwarza poważną cyfrę ciążącą na ludności. Podatki drogowe i na oświatę, rządowe i krajowe, konkurencye różnego rodzaju, nasza praca Danaidów przy spłacaniu indemnizacyi, do tego komisye, delegacye, sądy przysięgłych i ankiety bezpłatne, przyczyniają się do opłakanego stanu ekonomicznego.

Przy kosztach szpitalnych i liczebnie wzmagających się siłach Wydziału, niebawem produkcya nasza wielce hamowana, nie pokryje wydatków. W bieżącym roku Wydział zaciąga pożyczkę złr. 200,000 z funduszu indemnizacyjnego; Sejm już był upoważnił Wydział do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 600,000 złr., a pomimo tej znacznej pomocy, władza autonomiczna nie jest w stanie pokryć bieżące wydatki, i czerpie z funduszu propinacyjnego, kraj rocznie opłaca prc. 160,000 złr., więc idziemy za przykładem danym nam z góry, i przyjąwszy hasło, że kredyt wzbogaca, brniemy w długach i tą drogą doprowadzimy ludność do płacenia znacznych podatków na opłacenie odsetków od długów krajowych przez nas samych zaciągniętych. Cóż dziwnego, że za przykładem reprezentantów narodu, kraj się zadłuża, większe i mniejsze własności, wreszcie i główniejsze miasta pomnażają długi. Łatwo przewidzieć i określić otchłań w którą nas pędzi dzisiejszy ustrój autonomiczny. Ciężary rządowe się wzmagają i wzmagać będą, sami mnożymy ciężary krajowe, więc świeczkę z dwóch stron zapalamy i ona się szybko pali. Produkcya nie podtrzymywana i nie ułatwiona, kredytu stopa za wysoka, wydatki na nieprodukcyjne cele znaczne, więc stan ekonomiczny z każdym rokiem pogarszać się musi.

Ustawa gminna rozsprzęgła tradycyjną gminę, uposażyła ją w atrybucye niestósowne i wynik widoczny, bezrząd chłopski i największy nieporządek w skarbowości przy zupełnej bezczynności.

Nie trudno wyprorokować temu systemowi postęp nie przerwany prowadzący do olbrzymich cyfer, od których kraj wycieńczony opłacać będzie odsetki, a pod nieustającą progresyą zostanie w końcu zgnieciony. Wątpliwości nie podpada, że nasz dosyć niedogodny i niepraktyczny ustrój samorządu jest dla nas skarbem, lecz o to chodzi, abyśmy przy naszych skarbach z głodu nie zginęli i nie zostali z własności wyzuci. U dołu według mego zdania reforma nader łatwa. Rada powiatowa zbiera się raz w roku, wybiera płatnego swego delegata i jego archiwistę, przydziela mu wszystkie sprawy należące do własnego zakresu działania i ten urząd krajowy funkcyonuje przy Starostwie; Rada powiatowa uchwala corocznie swój budżet, wybiera komisyę do kontrolowania działalności swego delegata, szkodliwy dualizm (czego nikt negować nie będzie) ustala bez uszczuplenia samorządu. Rada powiatowa wybiera również delegatów dla gmin, licząc jednego na 5000 ludności, płatnych przez gminy i obszary dworskie, a odwieczna gmina pozostanie nienaruszoną w swej działalności spraw wewnętrznych. Dziś rzeczywiście ani starostwa ani wydziały Rad powiatowych nie mogą otrzymać najmniejszej pomocy, ani też wykonania danych rozporządzeń. Statystyki krajów są podstawą pożytku i postępu, nasi wojtowie mają danych dostarczać. Miałem zaszczyt utworzyć, uorganizować i kierować Radą powiatową przez dziesięć lat i żywo w pamięci stają mi parodyjne obrazy niedołężności, niechęci i nierzetelnośni wójtów, przy pomocy dobranych sobie pisarzy gminnych. Dziś urząd gminny nie tylko jest szkodliwy dla rządu i autonomii, lecz rozprzęga gminę, demoralizuje jej członków i marnuje olbrzymiej wartości skarb, znajdujący się w szarwarku.

II.

Wypieszczony wniosek w zachodniej Galicyi utworzenia zbiorowej gminy nie da się przeprowadzić we wschodniej Galicyi, przy agitacyi podburzającej przeciw narodowości polskiej i łacińskiemu Kościołowi. Byłyby to sejmiki głośniejsze, jadowitsze i jeszcze więcej rozkładające niżeli nasze przed rozbiorem, a lud opanowany i zteroryzowany, jak to bywa przy wyborach, działałby obcą myślą, obcą wolą, a krajowi szkodliwą. *)

Nie mój umysł wydoła skreślić zreorganizowanie najwyższej władzy autonomicznej, wszakże czuję jak i wszyscy w kraju, że w tym ustroju cięży nad miarę na społeczeństwie naszem, a że niemal corocznie zmuszony powiększyć liczbę urzędników i pomocników, niemogąc ukończyć swych prac, więc koszta wzrastać muszą. Już dziś jestto licznie zapełnione bióro ministeryalne, z tą różnicą, że inne kosztowne bióra płacą wszystkie prowincye, Galicya zaś ma swój Wydział utrzymać i przyjąć w przyszłości wzmagające się ciężary? Przy niektórych departamentach rząd jest obowiązany dodawać pomocy w działaniu? Liczne wyroby na dwóch warsztatach się wypracowują, zdawałoby się, że jedenby wystarczył, jak w kwestyi wodnej i oświaty i wielu innych. Przewodnicząca myśl ojców narodu musi być w zagwarantowaniu, w zaprowadzeniu oszczędności.

Dualizm zapełnia ryzy papieru corocznie jedynie w korespondencyi Wydziału z Namiestnictwem. Niejasność, wątpliwość, a tu i owdzie zła wola i niechęć przeciąga tę korespondencyę do nieskończonych rozmiarów, kosztującą nie mało kraj. Wieleż to piór zatrudnionych rocznie i to od 20tu lat, zaiste ciężką, a nieprodukcyjną pracą, mogącą być załatwioną bezpośrednio, jeżeli wynajdziemy sposób taniego, a wspólnego działania z zachowaniem samorządu. Dzisiejszy ustrój za kosztowny i ten pomnażać będzie ciężary i zapędzić nas musi w otchłań długów.

rząd tychże stopniowo usuwać nie będzie, sam źródła dochodów wysuszy.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

Gospodarstwo handel i przemysł.

Dyrekcya poczt we Lwowie ogłasza:

Dla zapobieżenia wszelkim reklamacyom zwraca się uwagę Publiczności, że przesyłka pocztowa próbek z płynami, tłuszczem i barwnikami do Niemiec, Anglii i Ameryki północnej nie jest dozwoloną i że przesyłki takie w razie spostrzeżenia przez graniczne urzędy pocztowe na miejsce pochodzenia zwracane będą.

*) Jak wiadomo, nie podzielamy tego zdania a zwłaszcza nie radzibyśmy, aby całość reformy, której potrzebę szanowny autor artykułów sam czuje i uznaje, powstrzymaną była z powodu jednego szczegółu, którego niebezpieczeństwo do tego jest wątpliwem. Oczywiście, że przy sprawie reformy, należy mieć baczną uwagę, na stosunki i właściwości tak zachodniej jak wschodniej części kraju, ale żeby nie mógł się znaleść środek naprawienia dzisiejszych instytucyj bez narażenia interesów wschodniej części kraju; w to nie wierzymy. Niepojmujemy także dlaczego okręg gminny przezornie urządzony, miałby się stać sejmikiem jadowitym i rozkładającym. Sejmikami raczej mogłyby być Rady powiatowe, a przecież ani w zachodniej, ani we wschodniej części kraju nie są niemi. (*Przyp. Red. Czasu*).

Kasa Oszczędności w Krakowie.

Stan wkładek dnia 30 lipca 1881 roku . . . . zł. 7,375,461 c. 44

Od dnia 1go do 31 sierpnia 1881 roku złożono . . . . . złr. 190,129 c. 72

Razem złr. 7,565,591 c. 16

Zwrócono zaś w tym samym czasie . . . . złr. 213,104 c. 41

Stan władek dnia 31 sierpnia 1881 roku . . . . złr. 7,352,486 c. 75

Kwestya uprowadzenia do Austryi bydła stepowego.

Deputacya miasta Wiednia z burmistrzem swym Dr Newaldem na czele udała się do hr Taaffego z prośbą o otworzenie stacyi Podwołoczysk dla bydła stepowego w interesie zaopatrzenia Wiednia w żywność. Hr Taaffe odpowiedział, że sprawa alimentacyi Wiednia obchodzi go bardzo żywo i nie zaniedba niczego, coby na jej korzyść wypaść mogło. Podług dotychczasowych sprawozdań zaraza na bydło nie przedstawia wprawdzie w Rosyi groźnego niebezpieczeństwa (?), musi jednak zażądać jeszcze zdania namiestnictwa galicyjskiego, nim względem otwarcia stacyi Podwołoczysk stanowczą będzie mógł dać odpowiedź.

Wiedeń 16 września.

△ **Okowita.** Na naszem targowisku w skutek braku podaży cena towaru gotowego podniosła się do 39·— złr.

Peszt, 15 września: —·———·— złr.— Wrocław, 15 września: w miejscu 56·70 mrk. płacono, na październik 55·40 mrk. ofiarow. — Szczecin, 15 września: w miejscu 59·50 mrk., na wrzesień 59·60 mrk., na wrzesień-październik 56·60 mrk., na kwiecień-maj 54·60 mrk. — Berlin, 15 września: w miejscu 60·— mrk., na wrzesień 59·20 mrk., na wrzesień-październik 57·30 mrk., na kwiecień-maj 55·70 mrk. — Paryż, 15 września: na ten miesiąc 66·25 frk., na październik 66·25 frk., na listopad-grudzień 66·— frk., styczeń-kwiecień 65·75 frk.

Telegramy zbożowe *Gazety Lwowskiej* z dnia 15 wrześ. — Wiedeń: pszenica 12·50 do 13·— złr.; żyto od 09·30 do 10·— złr.; jęczmień 0·— do 0·— złr.; kukurudza od złr. 0·— do 0·— złr.; owies od złr. 0·— do 0·— złr.; — okowita pr. 10,000 liter procent od 38·— do 38·25 złr. — Buda-Peszt: pszenica 75 kilogr. (na jesień) od 12·63 do 12·67 złr. rzepak (sier.-wrze.) od 12·60 od —·— złr. — Berlin: pszenica żółta 232·— żyto —·— złr.; spirytus loco 60·—; olej rzepakowy 56·— złr. — Szczecin: pszenica —·— złr.; rzepik (jesien.) —·— złr. — Paryż: rzepak 159 kilogram. 67·— złr.; olej rzepakowy 81·25 złr.; spirytus —·— złr. — Wrocław: pszenica —·— złr.; żyto —·— złr.; owies —·— złr.; spirytus —·— złr.; kukurudza —·— złr. — Kolonia pszenica —·— złr.

Artykuły w dziale „Nadesłane" nie pochodzą od Redakcyi.

(NADESŁANE.)

NADESŁANE.

Hektograf. Wedle rozporządzenia ministerstwa handlu z d. 30 kwietnia b. r. l. 12,391, mogą być przesyłane odbitki (zdjęcia) wykonane zapomocą hektografu, w wewnętrznej kommunikacyi Austro-Węgier, w obopólnej kommunikacyi z Niemcami, tudzież w kommunikacyi z drugiemi krajami, należącemi do ogólnego związku pocztowego po zniżonej taryfie, przeznaczonej dla druków.

Hektograf jest niezawodnie najlepszym a zarazem najtańszym przyrządem do pomnażania, który prócz tego ostatniemi czasy znacznie polepszono. Masa jest teraz tak udoskonaloną, że z niej odbicie negatywne można zmyć tak łatwo jak krédę z tablicy, a nowy atrament dostarcza ciemnoczarne odbicia. Urzędy i kancellarye niemogą się obecnie obejść bez lekkiego, praktycznego i taniego przyrządu pomnażającego. Przyrząd porządkujący listy i faktury, przyjaciel każdego lubiącego porządek, jest prawie tak potrzebnym, jak hektograf, gdyż można w nim natychmiast wszelkie pisma alfabetycznie ułożyć, nie potrzebując ich opisywać. Te niezbędne przedmioty, zachwaliły bardzo najznaczniejsze dzienniki europejskie, a sprzedaż ich objęła znana firma: Józef Lewitus w Wiedniu I., Babenbergstrasse 9. (2478)

Ostatnie wiadomości.

Politik donosi, że minister Dunajewski rozpoczął rokowania z ministerstwem węgierskiem finansów, aby w przyszłości na biletach skarbowych wartość takowych również i w innych językach monarchii podawaną była. Podczas pobytu w Peszcie austryackich ministrów rokowania te mają dalej być prowadzone.

Wszystkie dzienniki czeskie przyjęły z wielkiem zadowoleniem wiadomość o nominacyi hr. Belcredego na prezesa trybunału administracyjnego. Wiedeńskie telegramy do czeskich dzienników donoszą, że nominacya ta nastąpiła na wniosek ministra sprawiedliwości Prażaka, poparty energicznie przez prezesa gabinetu hr. Taaffego. Dzienniki wiedeńskie ciągle jeszcze zajmują się tą sprawą, a przypisując jej wielkie zasadnicze znaczenie, poświęcają jej obszerne artykuły wstępne. Wczorajsza *N. fr. Presse* została skonfiskowaną za artykuł o hr. Belcredim.

Izba handlowa w Lincu wybrała jednogłośnie posłem na sejm p. Dierzer, należącego do stronnictwa wiernokonstytucyjnego.

Pester Lloyd zamieścił wczoraj artykuł, w którym w tonie dla Rosyi nieprzychylnym omawia myśl trójcesarskiego związku. Między innemi pisze węgierski dziennik: Jest to niezaprzeczona prawda, że berliński traktat spełnił tylko pewną część rosyjskich aspiracyj, ale mimo tego rosyjska polityka wszystko osiągnęła, a mogła osiągnąć bez wielkiej europejskiej wojny. Tureckie panowanie w Europie zostało sprowadzone do *minimum*, ludy słowiańskie zostały powołane do samodzielności, zasada europejskiej interwencyi w sprawach tureckich znalazła prawo obywatelstwa w publicznem prawie europejskim; wszystkie ograniczenia paryskiego traktatu zostały zniesione. Czyż jednak zadowolniła się rosyjska polityka temi kolosalnemi zdobyczami? Czyż dyplomacya rosyjska zaniechała, mimo strasznego rozprzężenia wewnętrznych stosunków, swych robót kreta na bałkańskim półwyspie? Czyż ustawicznie nie potrącamy o rosyjskie miny, tam gdzie chcemy bronić naszych praw i interesów najżywotniejszych? Kto ciągle przeciw nam podburza Rumunię? Kto ustawicznie konspiruje ze wszystkimi jawnymi i skrytymi nieprzyjaciołmi monarchii austryacko-węgierskiej? Jednem słowem: które to z mocarstw europejskich systematycznie i konsekwentnie prowadzi politykę najnieprzyjaźniejszą naszej ojczyźnie? Na te wszystkie pytania jedna jest odpowiedź, a nią jest: Rosya! A zatem nie łudźmy się więcej! Wspólność z Rosyą jest niemożebna, a związkowi trójcesarskiemu teraz tak jak i wprzódy brakowałoby ożywczego ducha. A gdy nasz związek z państwem Niemieckiem dopiero po jego odłączeniu się od Rosyi stał się już faktem pomyślnym, to obecnie zachodzi obawa, aby przystąpienie napowrót Rosyi do aliansu, prędzej czy później nie działało szkodliwie na cały polityczny stosunek. Miejmy jednak nadzieję, że przyszłość oszczędzi monarchii austryackiej i niemieckiej owej próby, któraby musiała świadczyć o sile ich przymierza i wzajemnego do siebie stosunku.

National Ztg zamieściła artykuł p. n.: „Niemiecko-austryacki związek i trójcesarskie przymierze," w którym pisze: „We dwa lata po wiedeńskiej podróży Bismarka, następuje zjazd w Gdańsku. Związek niemiecko-austryacki został zastąpiony porozumieniem się trzech cesarstw. Związek niemiecko-austryacki nie spełnił nadziei, jakie w nim pokładano; zapowiedziane ekonomiczne zbliżenie nie nastąpiło, Austrya nie nadała swej polityce wschodniej silniejszego i bardziej akcentowanego charakteru. Kolonizacyi Bośnii przez Niemców stanęła Austrya na przeszkodzie z powodu narodowych względów. Rząd austryacki nie wiele uczynił w kierunku zwiększenia i zatrzymania sympatyj niemieckich. Wewnętrzna polityka austryacka tworzyła dziwną sprzeczność z zażyłością (*intimität*) austro-niemiecką, a popieranie polityki hr. Taaffego przez oficyalne dzienniki niemieckie było tylko manewrem wyborczym. Gdańskie układy nie znaczą pewnego odosobnienia Austryi, ale nie trzeba zapominać, że stosunek trzech jest zupełnie innym, niż stosunek dwóch.

Figaro donosi, że w tych dniach ma się w Paryżu rozstrzygać pytanie: kto będzie mianowany gubernatorem Algieryi w miejsce p. Alberta Grévy. Dziennik paryski utrzymuje, że obecnie są tylko dwaj kandydaci, mianowicie: były prezes rady ministrów p. Freycinet, i jenerał Chanzy. Ministeryum ma być pod tym względem podzielone na dwa obozy.

Z Petersburga telegrafują do dzienników wiedeńskich, że minister sprawiedliwości pracuje nad nowym projektem sądów gminnych dla Królestwa.

Donoszą z Petersburga o prawdopodobnej dymisyi ministra finansów p. Bunge, jako też i jego towarzysza Nikołajewa. Sprawa ta ma stać w związku ze sprzedażą akcyj kolei Libawskiej niemieckiemu konsorcyum, która w Rosyi zrobiła złe wrażenie. P. Bunge zaś odmówił nabycia proponowanych sobie akcyj.

Telegramy własne „Czasu".

Lwów 17 września. Sejm udzielił hr. Ludwikowi Wodzickiemu krótki urlop; hr. Tadeusz Dzieduszycki listownie wyjaśnia swoją nieobecność. Przedłożenie o reformie administracyjnej odesłanem zostało na wniosek Czerkawskiego do specyalnej komisyi złożonej z 15 członków; przedłożenia rządowe o reformie ustawy przynależności i o zniesieniu propinacyi we Lwowie, odesłane do komisyi administracyjnej. Sprawozdanie Wydziału krajowego o kasach pożyczkowych gminnych, przekazane specyalnej komisyi z 9 członków. Podczas obrad nad ustawą o mytach, hr. Krukowiecki znowu przemawiał przeciw wszelkim mytom na drogach krajowych, a odpowiadał mu Gross. Sejm uchwalił wszystkie myta według wniosków Wydziału, poczem przystąpił do wyboru komisyj dla spraw kultury krajowej, komisyi petycyjnej i komisyi drogowej.

Londyn 17 września. Eskadra angielska morza Śródziemnego otrzymała rozkaz odpłynięcia z Malty do Aleksandryi.

Telegramy biura koresp.

Megyaszo 17 września. Z powodu ukończenia wczoraj wielkich obrotów wojsk, wystósował N. Pan pismo odręczne do arcyks. Albrechta, dziękując mu w gorących słowach za wyborne kierownictwo, a wszystkim innym dowódzcom uznanie. W piśmie odręcznem do arcyks. Józefa, chwali Cesarz zdolność manewrowania jazdy honwedów i znaczne postępy piechoty honwedów; i dziękuje Arcyksięciu i dotyczącym oddziałom. Pisma te cesarskie będą obwieszczone wszystkim wojskom. Wielu zagranicznych oficerów otrzymało ordery.

Paryż 17 września. Pełnomocnik francuski w Tunisie Roustan zdawał dziś na Radzie ministrów sprawę o położeniu Tunisu. Bióro Havasa zbija pogłoskę, jakoby rząd francuski wnosił ustanowienie komisyi wojskowej francusko-angielskiej w Egipcie. Również mylnem jest twierdzenie, aby Francya zgodziła się na oddzielne traktowanie sprawy ofiar hiszpańskich w Saidzie i ażeby w zasadzie przystała na wynagrodzenie ich; owszem wszystkie prawa Francuzów, którzy ponieśli szkodę skutkiem ruchów Karlistów i powstań kantonalnych (t. j. utworzenia komun w Barcelonie, Murcyi, Ferrol, i t. d. *Red.*) tudzież zajść na Kubie, są formalnie zastrzeżone i tylko na drodze obustronnych ustępstw mogłyby się oba państwa porozumieć.

Rzym 17 września. *Diritto* dowiaduje się, że prawdopodobnie w początkach października zjadą się tu posłowie włoscy przy rządach zagranicznych dla odbycia narady z ministrem spraw zewnętrznych.

Belgrad 17 września. Rząd oddał kopalnie rudy żelaznej Majdan-Tek spółce przedsiębiorców angielskich pod warunkami korzystnemi dla kraju.

Kursa. — Wiedeń 17go września 2 godzina 30 minut po poł. Renta papierowa 76·60. — Renta srebrna 77·—. — Renta złota 94·10. — 6% Renta złota węgierska 118·10. — Losy z roku 1860 130·75. — Akcye Banku Narodowego 829·—. — Akcye kredytowe 352·50. — Londyn 117·75. — Dukaty —·—.— Napoleony 9·36—. — Lombardy 153·—. — Losy 1864 roku 172·50. — Akcye kolei Karola Ludwika 318·50. — Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 181·50.— Akcye kolei węg. płn.-wschodn. 168· . — Anglo-Bank 158·75 6% Listy zast. hipoteczne —·—.— Marki 57·50. Ruble 126·25.— 6% Listy zastaw. galic. Zakładu kredytow. Ziem. —·— . — Nowa renta papierowa 94·65. złr. — 4% Renta węgierska 90·—.

Usposobienie giełdy: stałe.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY I WYDAWCA
Antoni Kłobukowski.

Kurs pieniędzy i papierów publ.

Kraków 17 Września.

	płacą	żądają
Ruble papierowe rosyjskie za 100 rs.	124 50	127 —
Rubel srebrny obrączkowy	1 55	1 65
Marki niemieckie za 100 marek	57 —	58 —
Dukat ważny	5 52	5 63
20-frankówka	9 30	9 40
Imperyał ważny	9 56	9 68
Srebro austryackie za 100 złr.	100 —	100 —
Kupony srebrne płatne za 100 złr.	99 50	— —
Listy zastawne i obligi, (we Lwowie za 100 złr. w. a. — Oprócz bież. kuponu obliczającego się każdodz. w miarę terminu płatn.)		
6% pożyczka krajowa galicyjska	102 —	103 75
Obligacye indemnizacyjne galicyjskie	100 —	101 75
4% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	96 50	97 75
5% listy zast. Tow. kredyt. ziemsk.	101 50	102 75
6% listy „ banku hipot.	102 50	104 —
6% listy dłużne galic. zakł. włość.	103 —	105 —
5% listy zast. Banku hipot. gal. z prc. 10%	103 —	104 —
5½ listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, srebrem za 100 złr. w. a.	98 —	100 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 36 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	101 —	104 —
6% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 18 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	101 —	104 —
7% listy zast. g. z. kr. z. w Krakowie, zwrot za 20 lat, banknot. za 100 złr. w. a.	104 —	107 —
4% listy zastawne Król. Pol. ser. I [za 100 rubli]	97 — (rub. kop.)	99 — (rub. kop.)
4% listy zastawne Król. Pol. ser. II [„ 100 rubli]	97 —	99 —
5% listy zastawne Król. Pol. z r. 1869 [„ 100 rubli]	97 —	98 75
4% listy likwidacyjne Królestwa Pol. [„ 100 rubli]	84 25	85 75
Akcye kolejowe i bankowe.		
Akcye kolei Karola Ludwika . . . po złr. 210	316 —	318 —
„ „ Lwowsko-Czerniowieckiej „ 200	179 50	181 50
„ banku hipot. we Lwowie „ 200	306 —	318 —
„ banku gal. dla h. i prz. w Krak. „ 200	— —	— —
Losy krajowe.		
Losy miasta Krakowa	20 —	21 —
Losy miasta Stanisławowa	25 —	26 50

Wiedeń 16 września.

	płacą	żądają
Obligi długu państwa.		
4⅕% Renta papierowa	76 55	76 70
4⅕% „ srebrna	77 40	77 55
4% „ złota	94 —	94 15
4½% Losy z roku 1854 po 250 złr.	121 50	122 50
4% „ „ 1860 „ 500 „	130 50	131 —
4% „ „ 1860 „ 100 „	132 50	133 —
„ „ 1864 „ 100 „	172 —	173 —
„ „ 1864 „ 50 „	170 —	171 —
Losy Como-Renten	29 50	30 —
Obligi indemnizacyjne.		
Czeskie . . . 10 „ podat.	104 50	105 50
Bukowińskie „ „	102 —	103 —
Galicyjskie „ „	100 75	101 25
Morawskie „ „	104 —	105 —
Niższo-austryackie „ „	105 50	106 50
Wyższo-austryackie „ „	103 —	— —
Szląskie „ „	108 —	— —
Styryjskie „ „	104 75	— —
Siedmiogrodzkie 7% „	97 25	98 25
Węgierskie „ „	97 75	98 75
Węgier. z klauz. 1867 „ „	97 50	98 50
5% Oblig. poż. kolei węgierskiej	132 50	133 —
6% Renta węgierska złota	118 10	118 30
4½% „ „ „ (za Ostbahn).	96 —	96 50
Akcye bankowe.		
Anglo-austryackiego Banku . 120 złr.	159 25	159 50
Boden-Credit węgierskie . 140 „	259 50	260 50
„ „ austryackie . 80 „	273 —	274 —
Credit-Anstalt dla Han. i Prz. 160 „	352 20	352 40
„ „ węgierskie . 200 „	343 50	344 —
Depositen-Bank . 200 „	260 75	261 75
Escompt Gesell. niż. austr. . 500 „	860 —	870 —
Gal. Banku dla Hand. i Prz. 200 „	— —	— —
Austro-węg. Banku (Nat.-Ba.) 600 „	828 —	830 —
Unionbank . 100 „	148 —	148 25
Verkehrsbank ogólny . 140 „	146 —	147 —
Wied. Bankverein . 100 „	139 20	139 —
Akcye kolei.		
Albrechta . 200 złr. bez%	— —	— —
Alföld-Fiume . 200 „ 5%	174 —	174 50
Donau-Dampfsch.-Ges. 525 złr. 5%	599 —	602 —
Elżbiety . 210 „ „	214 75	215 25
Linz-Budweis . 200 „ „	192 50	193 —
Salzburg-Tyrol . 200 „ „	185 50	186 —
Ferdynanda Nordbahn . 1050 „ „	2277	2282
Franciszka Józefa . 200 „ „	195 —	195 50
Gal. Karola Ludwika . 210 „ „	317 50	318 —
Koszycko-Oderberg . 200 „ „	149 75	150 25
Lwowsko-Czern.-Jassy . 200 „ „	182 25	182 75
Nordwest austr. . 200 „ „	231 50	232 —
„ „ Lit. B. 200 „ „	263 75	264 25
Rudolfa . 200 „ „	163 —	163 25
Siedmiogrodzka I . 200 „ „	166 75	167 25
Staats-Eisenb.-Gesell. . 200 „ „	353 —	353 50
Südbahn (Lombardy) . 200 „ „	151 —	151 50
Theisbahn (Cisańska) . 200 „ „	247 50	248 —
Węg. gal. Łupkowska . 200 „ „	165 75	166 75
„ Nord-Ost . 200 „ „	166 75	165 25
„ Westb. Stuhlw. . 200 „ „	172 25	172 75
Listy zastawne.		
6% Agr. Zakł. Kr. dla Gal. i Buk. 15 lat	— —	— —
5% Boden Credit allg. złotem płatne	117 75	118 —
5% „ „ papier. 33 lat	100 10	100 50
6% Tow. kred. krakowskiego 18 lat	— —	104 50
7% Listy dłużne Włośc. „ 20 lat	107 —	108 —
6% Towarzystwa kredyt. „ 36 lat	— —	— —
5½% „ złote 36 lat	99 —	— —
4% Gal. Tow. kred. ziemsk.	96 60	— —
5% Gal. Tow. kred. ziemsk.	101 —	101 75
5% „ „ „ nowe 37 lat	101 —	101 75
6% „ Bank. Hipot. lwow.	102 75	103 25
6% „ Włośc. „	— —	102 —
5% Bank austr. węg. (National.) wal. a.	100 90	101 05
5% Szlasko aust. Bod.-Kredit-Anstalt	101 75	— —
5½% Węg. ogól. Bod.-Kredit 34 lat	100 —	100 50
5½% „ Boden Kredit-Institut	102 —	103 —
Priorytety kolei.		
Albrechta . 300 złr. 5%	93 40	93 70
Alföld-Fiume . 200 „ „	— —	95 50
„ „ Em. 1874 . 200 „ „	— —	95 50
Donau-Dampfsch. 100 i 200 „ 6%	— —	— —
Elżbiety . 100 „ 4½%	99 —	99 25
„ Em. 1862 . 300 „ „	99 —	99 25
Elżbiety Linz-Budweis . 200 złr. 5%	101 —	101 50
„ Em. 1870 . 200 „ „	100 —	101 —
„ „ 1872 . 200 „ „	102 —	102 50
„ Salzb.-Tyr. 1873 200 „ „	100 50	100 75
Eperies. Tarn. węg. część 300 „ „	— —	— —
Ferdyn.-Nordb. m. kon. . 4½%	105 50	106 50
„ „ wal. austr. „	101 75	102 25
„ Mor.-Szląz. linia 1871/72 5%	107 —	108 —
„ poż. 14 milion. 1872 „	105 —	105 50
„ poż. 1876 r. . 100 złr. 5%	103 —	104 —
Franc. Józefa Em. 1867 . 200 „ „	101 —	101 25
„ Em. 1873 . 200 „ „	100 75	101 25
Gal.-Karol.-Lud. I Em. 300 „ „	98 50	99 —
„ II „ 1867 300 „ „	— —	— —
„ III „ 1871 300 „ „	93 —	— —
Koszycko-Oderb. . 200 „ „	94 75	95 —
Lwow.-Czer. I Em. 1865 300 „ 4½%	94 25	94 75
„ II „ 1867 300 „ 4%	97 75	98 25
„ III „ 1868 300 „ „	94 50	95 —
„ IV „ 1872 300 „ „	— —	95 —
Nordwestb. austr. . 200 „ „	102 —	103 —
„ Lit. B. . 200 „ „	101 25	101 50
„ Em. 1874 200 „ „	121 —	— —
Rudolfa . 300 „ „	97 50	98 —
„ Em. 1869 . 300 „ „	97 40	97 70
„ Em. 1872 . 300 „ „	97 25	97 75
„ Salzkam. gut. zł. 200 „ „	114 50	115 —
Siedmiogrodzkiej I . 200 „ „	91 15	91 50
Staatseisenbahn . 500 fr. 3%	176 —	177 —
Südbahn (Lombardy) . 500 fr. 3%	132 50	133 —
„ „ 200 złr. 5%	115 —	115 50
Theissb.-Gesell. „ „	101 75	102 25
Węg. gal. Łupkow. . 200 „ „	92 —	92 25
„ „ II Em. 200 „ „	91 25	91 50
„ Nordost . 300 „ „	91 —	91 50
„ „ złotem . 200 „ „	109 50	110 —
„ Westbahn . 200 „ „	— —	98 25
„ „ Em. 1874 200 „ „	94 —	95 —
Losy.		
5% Donau Regul. . złr. 100	117 —	117 25
Premiowe Wiedeńskie „ 100	134 75	135 —
„ Węgierskie „ 100	123 —	123 50
3% „ Tureckie fr. 400	26 75	27 25
Kredytowe . złr. 100	178 —	179 —
Clary . zł. 42	40 —	40 35
4% Donau-Dampfsch. „ 105	113 —	113 50
Inszpruku . „ 20	— —	24 —
Keglewicha . „ 10½	16 50	— —
Krakowskie . „ 20	20 —	21 50
Ofner (miasta Budy) . „ 40	40 50	41 50
Palfy . „ 42	40 —	40 25
Rudolfa . „ 10½	20 50	21 25
Salma . „ 42	51 —	52 —
Salzburgskie . „ 20	21 75	22 50
St. Genois . „ 42	47 75	— —
Stanisławowskie . „ 20	25 40	25 80
4½% Tryesteńskie . „ 105	127 50	128 50
4% „ . „ 50	65 50	— —
Waldsteina . „ 21	30 50	31 —
Windischgrätza . „ 21	41 50	42 —
Waluty.		
Dukaty ważne	5 56	5 58
20 frankówki	9 35	9 36
Imperyały rosyjskie	9 61	9 63
Funty szterl. angielskie	11 74	11 77
Liry tureckie złote	10 72	10 74
Marki niemieckie za 100 marek	57 50	57 55
Rubel papierowy za 100	126 —	126 50

Lwów 16 września.

	płacą	żądają
Akcye Banku hip. gal. 200 złr.	309 —	313 —
5% Listy zast. Tow. kred. ziem.	101 90	102 90
4% „ „ „ „	96 75	97 75
5% „ „ „ „ 37-letnie	101 90	102 90
6% „ „ Banku hip. gal.	102 90	103 90
6% „ „ „ włośc. galic.	103 75	106 —
5% Obligi indemn. gal. 10% podat.	100 75	101 75
6% „ pożyczki krajowej	103 —	104 —

Warszawa 15 wrześ.

	płacą rub.	płacą kop.	żądają rub.	żądają kop.
4% Listy zastawne II seryi	—	—	—	—
kupon	—	—	—	—
5% „ „ nowe 1869 r.	98	—	98	40
kupon	—	—	115	—
4% Listy likwidacyjne	—	—	85	65
kupon	—	—	115	

Rozkład jazdy wył. uprz. Kolei półn. Cesarza Ferdynanda i Morawsko-Szląskiej

ważny od dnia 15 maja 1881 r. aż nadal.

Cyfry oznaczone klamrami są godzinami nocnemi, licząc od 6 godziny wieczór do godziny 5 minut 59 zrana. — Równobrzmiące rzymskie cyfry oznaczają jednakowe drogi i znaczy lit. a kierunek z Wiednia, litera b kierunek do Wiednia. — **Czas odejścia pociągów wyrażony jest według zegaru praskiego.**

Ia. Z Wiednia do Krakowa, Lwowa, Podwołoczysk i Czerniowiec.

STACYE	P. posp. 1 1, 2 kl.	P. osob. 9 1, 2, 3 kl.	P. osob. 11 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 29/33 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 31 2, 3 kl.	P. mięsz. 71/73 2, 3 kl.
	Prz. p.	rano	wiecz.	po poł.	po poł.	
Wiedeń, Restauracya . . Odj.	11.—	8.—	8.30	2.25	5.—	
Floridsdorf	11.10	8.12	8.43	2.40	5.15	
Süssenbrunn, Przestanek	—	8.25	—	2.54	5.30	
Wagram	—	8.34	9.3	3.5	5.41	
Gänserndorf, Restaur. . Przj.	11.40	8.51	9.21	3.22	6.2	
Połączenie z Marchegg IIb.	—	P. 20	—	P. 6	P. 18 P. 228	
Gänserndorf, Restaur. . Odj.	11.44	8.56	9.27	3.27	6.8	
Angern	—	9.9	9.41	3.42	6.25	
Dürnkrut	12.5	9.28	9.58	4.4	6.50	
Drösing	—	9.41	10.11	4.20	7.5	
Hohenau	—	9.53	10.23	4.34	7.22	
Bernhardsthal, Przestanek	—	10.9	—	4.53	7.45	
Lundenburg, Restaur. . Przj.	12.41	10.21	10.47	5.6	7.59	
Połączenie z Berna IIIb.	—	P. 530	P. 532	P. 16	P. 14	
Połączenie do Zellerndorf IVa.	—	—	P. 303	—	—	
Połączenie z Zellerndorf IVb.	P. 304	—	—	P. 302	—	
Lundenburg, Restaur. . Odj.	12.45	10.27	10.59	5.16	8.13	6.20
Neudorf	—	10.44	11.17	5.38	8.35	6.51
Göding	1.13	11.3	11.37	6.—	9.1	7.25
Strassnitz-Rohatetz	—	11.15	11.50	6.18	9.19	7.46
Bisenz	1.37	11.34	12.12	6.44	9.49	8.25
Ung.-Hradisch	1.56	11.56	12.35	7.14	10.22	9.6
Napagedl	—	12.13	12.54	7.37	10.46	9.41
Quassitz-Tlumatschau	—	12.30	1.11	7.58	11.9	10.12
Hullein	2.31	12.44	1.25	8.16	11.29	10.34
Rzikowitz	—	12.56	1.37	8.31	11.44	10.55
Preran, Restaur. . Przj.	2.48	1.8	1.47	8.44	11.56	11.16
Połączenie do Ołomuńca Va.	P. 609	P. 635	P. 633	P. 629	P. 633	
Połączenie z Ołomuńca Vb.	P. 610	P. 610	P. 634	—	P. 612	P. 630
Połączenie do Berna IXb.	P. 1034	P. 1014	P. 1032	—	P. 1032	
Połączenie z Berna IXa.	P. 1013	P. 1013	P. 1031	—	P. 1031	po poł.
Preran, Restaur. . Odj.	3.—	2.13	2.10	6.30	12.9	4.15
Leipnik	—	2.37	2.35	7.9	12.53	5.14
Weisskirchen	3.33	2.59	2.59	7.48	1.26	5.47
Pohl	3.51	3.15	3.17	8.19	1.53	6.22
Zauchtl-Neutitschein	4.5	3.32	3.36	8.56	2.23	7.5
Standing	—	3.50	3.54	9.23	2.48	7.44
Stiebnig, Przestanek	—	4.—	4.5	9.45	3.4	8.5
Schönbrunn, Restaur. . Przj.	4.40	4.12	4.20	10.7	3.23	8.32
Połączenie do Opawy VIa.	P. 709	P. 709	P. 731	—	P. 733	P. 735
Połączenie z Opawy VIb.	P. 732	P. 732	P. 734	—	P. 736	P. 712
Schönbrunn, Restaur. . Odj.	4.41	4.20	4.28	10.32	3.33	8.40
Ostrawa, Restaur.	4.51	4.33	4.43	10.46	3.46	
Hruschau	—	4.40	4.51	10.56	4.2	
Oderberg, Restaur. . Przj.	5.5	4.54	5.—	11.10	4.14	
Oderberg, Restaur. . Odj.	5.20	5.1	5.26	11.26	4.24	
Petrowitz	5.41	6.5	5.44	11.59	5.1	
Seibersdorf, Przestanek	—	6.17	5.55	12.15	5.15	
Pruchna	—	6.34	—	12.34	5.31	
Chybi	6.12	6.46	6.24	12.59	5.53	
Dziedzice, Restaur. . Przj.	6.30	7.—	6.43	1.31	6.22	
Połączenie do Bielska-Biały VIIa.	P. 835	P. 829	P. 8 9	P. 833	P. 835	
Połączenie z Bielska-Biały VIIb.	P. 836	P. 832	P. 830	—	P. 836	
Dziedzice, Restaur. . Odj.	6.32	7.12	7.5	1.41	7.45	
Jawiszowice, Przestanek	—	7.29	7.23	2.5	7.55	
Oświęcim, Restaur.	7.—	7.49	7.43	2.37	8.28	
Chełmek, Przestanek	—	8.2	7.56	2.56	8.45	
Libiąż	—	8.12	8.6	3.12	8.59	P. mięsz. 85 1, 2, 3 kl.
Chrzanów, Przestanek	—	8.26	8.24	3.31	9.17	
Trzebinia, Restaur. . Przj.	7.34	8.35	8.33	3.44	9.28	
Połącz. do Granicy i Mysłowic VIIIb.	—	P. 901	P. 931	—	P. 931	P. 932
Połącz. z Granicy i Mysłowic VIIIa.	—	P. 902	P. 932	—	—	
Trzebinia, Restaur. . Odj.	7.41	8.41	8.43	4.24	9.43	1.45
Krzeszowice	7.58	9.4	9.7	4.53	10.14	2.19
Zabierzów	—	9.23	9.26	5.18	10.39	2.47
Kraków, Restaur. . Przj.	8.30	9.42	9.45	5.45	11.5	3.15
	wiecz.	noc	prz. p.	wiecz.	prz. p.	po poł.
Lwów, Restaur.	5.20	11.—	9.7	—	—	—
	rano	prz. p.	wiecz.	—	—	—
Czerniowce, Restaur.	12.45	12.38	12.7	—	—	—
	po poł.	noc	p. poł.	—	—	—

Ib. Z Krakowa w połączeniu ze Lwowa, Podwołoczysk Czerniowiec do Wiednia.

STACYE	P. posp. 2 1, 2 kl.	P. osob. 10 1, 2, 3 kl.	P. osob. 12 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 34/30 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 32 2, 3 kl.	P. mięsz. 36 2, 3 kl.
	po poł.	rano	po poł.			
Czerniowce, Restaur. . . Odj.	3.1	3.17	3.15	—	—	—
	noc	po poł.	noc			
Lwów, Restaur.	10.30	4.49	4.33	—	—	—
	rano	wiecz.				
Kraków, Restaur.	6.55	5.40	3.—	5.30	9.30	7.50
Zabierzów	—	6.1	—	5.54	10.8	8.20
Krzeszowice	7.29	6.23	3.45	6.38	10.33	8.51
Trzebinia, Restaur. . Przj.	7.46	6.43	4.7	7.10	11.4	9.20
Połącz. do Granicy i Mysłowic VIIIb.	P. 931	—	P. 934	P. 901	—	prz. p. P. 931
Połącz. z Granicy i Mysłowic VIIIa.	P. 902	—	—	—	—	
Trzebinia, Restaur. . Odj.	7.53	6.50	4.17	7.35	11.20	
Chrzanów, Przestanek	—	7.—	4.27	7.49	11.33	
Libiąż	8.10	7.11	4.38	8.14	11.49	
Chełmek, Przestanek	—	7.22	4.49	8.30	12.5	
Oświęcim, Restaur.	8.30	7.38	5.8	8.59	12.34	
Jawiszowice, Przestanek	—	7.56	5.24	9.21	12.54	
Dziedzice, Restaur. . Przj.	8.57	8.15	5.42	9.45	1.17	
Połącz. do Bielska-Biały VIIa.	P. 831	P. 833	P. 831	—	P. 835	
Połącz. z Bielska-Biały VIIb.	P. 830	P. 830	P. 834	—	P. 836	
Dziedzice, Restaur. . Odj.	9.2	8.23	5.52	9.57	1.32	
Chybi	—	8.43	6.13	10.23	2.4	
Pruchna	—	8.58	6.29	10.41	2.23	
Seibersdorf, Przestanek	—	9.9	6.41	10.55	2.37	
Petrowitz	9.48	9.21	6.52	11.7	2.44	
Oderberg, Restaur. . Przj.	10.5	9.41	7.12	11.29	3.29	P. m. 74/72 II. III.
Oderberg, Restaur. . Odj.	10.31	10.41	7.47	11.34	3.44	
Hruschau	—	10.51	7.58	12.31	3.59	3.59
Ostrawa, Restaur.	10.45	11.1	8.9	12.55	4.13	4.15
Schönbrunn, Restaur. . Przj.	10.54	11.10	8.19	1.8	4.28	
Połączenie do Opawy VIa.	P. 733	P. 733	P. 735	P. 731	P. 709	P. 630
Połączenie z Opawy VIb.	P. 736	P. 734	P. 712	—	P. 732	
Schönbrunn, Restaur. . Odj.	10.54	11.15	8.28	1.20	4.31	4.40
Stiebnik, Przestanek	—	—	8.42	1.43	4.53	5.10
Standing	—	11.39	8.55	2.4	5.10	5.32
Zauchtl-Neutitschein	11.23	11.59	9.17	2.39	5.45	6.17
Pohl	11.42	12.16	9.37	3.9	6.14	6.55
Weisskirchen	11.58	12.34	9.58	3.40	6.44	7.32
Leipnik	—	12.54	10.17	4.10	7.14	8.13
Preran, Restaur. . Przj.	12.31	1.13	10.37	4.44	7.45	8.54
Połączenie do Ołomuńca Va.	P. 609	P. 629	P. 611	P. 631	P. 635	
Połączenie z Ołomuńca Vb.	P. 612	P. 610	P. 636	P. 630	P. 632	
Połączenie do Berna IXb.	P.1014	P.1014	P.1032	P.1032		
Połączenie z Berna IXa.	—	P.1013	P.1031	—	rano	
Preran, Restaur. . Odj.	12.37	2.6	11.7	5.18	8.23	
Rzikowitz	—	2.18	11.19	5.34	8.39	
Hullein	12.54	2.31	11.33	5.52	8.59	
Quassitz-Tlumatschau	—	2.44	11.47	6.12	9.21	
Napagedl	—	3.2	12.4	6.31	9.46	
Ung.-Hradisch	1.30	3.21	12.24	6.56	10.17	
Bisenz	—	3.43	12.59	7.28	10.55	
Strassnitz-Rohatetz	—	4.4	1.24	7.55	11.26	
Göding	2.7	4.18	1.43	8.15	11.48	
Neudorf	—	4.35	2.3	8.35	12.11	
Lundenburg, Restaur. . Przj.	2.33	4.49	2.22	8.55	12.30	
Połączenie do Berna IIIa.	P. 3	P. 529	P. 13	P. 531	P. 15	
Połączenie z Zellerndorf IVb.	P. 304	—	—	P. 302	—	
Połączenie do Zellerndorf IVa.	—	P. 301	—	P. 303	—	
Lundenburg, Restaur. . Odj.	2.37	4.57	2.32	9.11	12.29	
Bernhardsthal, Przestanek	—	5.24	—	9.24	12.52	
Hohenau	—	5.36	3.18	9.52	1.17	
Drösing	—	5.49	3.30	10.7	1.38	
Dürnkrut	3.14	5.50	3.36	10.23	1.59	
Angern	—	6.8	3.57	10.49	2.25	
Gänserndorf, Restaur. . Przj.	3.35	6.21	4.12	11.5	2.41	
Połączenie do Marchegg IIa.	P. 5	P. 227	P. 17	P. 19	—	
Gänserndorf, Restaur. . Odj.	3.38	6.25	4.18	11.15	2.53	P. osob 22 2, 3 kl.
Wagram	—	6.43	4.40	11.38	3.17	
Süssenbrunn, Przestanek	—	—	4.51	11.49	3.28	
Floridsdorf	4.10	7.5	5.9	12.7	3.52	7.—
Wiedeń, Restaur. . Przj.	4.19	7.16	5.20	12.20	4.5	7.11
	po poł.	wiecz.	rano	po poł.	rano	rano

IIa. Z Wiednia do Marchegg, Pesztu i Bazias.

STACYE	P. posp. 5 1, 2 kl.	P. osob. 17 1, 2, 3 kl.	P. osob. 19 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 31/227 2, 3 kl.
	rano	po poł.	wiecz.	po poł.
Wiedeń, Restauracya . . Odj.	3.20	8.25	8.10	5.—
Floridsdorf	3.30	8.35	8.23	5.15
Süssenbrunn, Przestanek	—	8.51	8.36	5.30
Wagram	—	9.—	8.45	5.41
Gänserndorf, Restauracya . Przj.	3.57	9.17	9.3	6.2
Połączenie z Krakowa Ib.	P. 2	P. 12	P. 10	P. 10
Połączenie z Berna IIIb.	P. 4	P. 16	P. 14	—
Gänserndorf, Restauracya . Odj.	3.59	9.22	9.13	6.28
Oberweiden, Przestanek	—	9.35	9.26	6.47
Marchegg, Restauracya . Przj.	4.22	9.48	9.38	7.6
Peszt, Restauracya	3.45	5.38	5.5	wiecz.

IIb. Z Marchegg w połączeniu z Pesztu Bazias do Wiednia.

STACYE	P. posp. 6 1, 2 kl.	P. osob. 18 1, 2, 3 kl.	P. osob. 20 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 228/28 2, 3 kl.
	rano	prz. p.	wiecz.	rano
Peszt, Restauracya . . Odj.	8.10	9.20	9.30	—
Marchegg, Restauracya	1.22	5.2	4.56	7.44
Oberweiden, Przestanek	—	5.15	5.9	8.5
Gänserndorf, Restauracya . Przj.	1.42	5.27	5.21	8.25
Połączenie do Berna IIIa.	P. 3	P. 15	P. 13	—
Połączenie do Krakowa Ia.	—	P. 31	P. 9	P. 29
Gänserndorf, Restauracya . Odj.	1.44	5.37	5.31	8.36
Wagram	—	5.55	5.49	9.6
Süssenbrunn, Przestanek	—	6.4	5.58	9.19
Floridsdorf	2.14	6.18	6.12	9.45
Wiedeń, Restauracya . Przj.	2.23	6.29	6.23	10.—

IIIa. Z Wiednia do Berna, Preran, Pragi i Bodenbach.

STACYE	P. posp. 3 1, 2 kl.	P. osob. 13 1, 2, 3 kl.	P. osob. 15 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 29/529 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 531 1, 2, 3 kl.
	po poł.	rano	wiecz.	po poł.	
Wiedeń, Restauracya . . Odj.	2.10	7.15	6.15	2.25	
Floridsdorf	2.20	7.27	6.28	2.40	
Süssenbrunn, Przestanek	—	—	6.41	2.54	
Wagram	—	7.46	6.50	3.5	
Gänserndorf, Restaur. . Przj.	2.46	8.3	7.8	3.22	
Połączenie z Marchegg IIb.	P. 6	P. 18	P. 20	—	
Gänserndorf, Restaur. . Odj.	2.48	8.7	7.13	3.27	
Angern	—	8.20	7.28	3.42	
Dürnkrut	—	8.36	7.43	4.4	
Drösing	—	8.48	7.56	4.20	
Hohenau	—	8.59	8.8	4.34	
Bernhardsthal, Przestanek	—	—	—	4.53	
Lundenburg, Restauracya . Przj.	3.39	9.24	8.34	5.6	rano
Połączenie z Wiednia Ia.	P. 2	P. 30	72	P. 10	P12,32
Połączenie z Krakowa Ib.	P. 304	—	—	P. 302	—
Połączenie z Zellerndorf IVb.	—	—	—	—	—
Połączenie do Zellerndorf IVa.	—	P. 301	—	—	—
Lundenburg, Restauracya . Odj.	3.43	9.29	8.41	5.18	2.40
Kostel	—	9.45	8.58	6.—	3.6
Saitz	—	9.58	9.12	6.20	3.30
Auspitz-Poppitz, Przestanek	—	10.8	9.22	6.34	3.45
Branowitz	—	10.23	9.39	7.5	4.14
Rohrbach	4.28	10.35	9.53	7.29	4.39
Raigern	—	10.46	10.5	7.48	4.58
Mödritz	4.43	10.55	10.14	8.3	5.4
Gerspitz	—	11.9	10.26	8.20	5.34
Berno, Restauracya . Przj.	4.53	11.16	10.33	8.28	5.43
Połączenie do Preran IXa.	P.1031	P.1013	—	—	—
Praga, Restauracya . Przj.	10.—	7.33	6.53	—	—
Bodenbach, Restauracya	—	—	—	—	—

IIIb. Z Berna w połączeniu z Preran, Pragi i Bodenbach do Wiednia.

STACYE	P. posp. 4 1, 2 kl.	P. osob. 14 1, 2, 3 kl.	P. osob. 16 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 530/30 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 532 1, 2, 3 kl.
	rano	rano	po poł.	rano	wiecz.
Bodenbach, Restauracya . Odj.			—	—	—
Praga, Restauracya	6.50	8.30	7.30	—	—
Połączenie z Preran IXb	—	P.1014	—	P.1032	—
Berno, Restauracya . Przj.	12.8	4.23	4.—	6.25	7.—
Gerspitz	—	4.31	4.8	6.37	7.14
Mödritz	—	4.45	4.17	6.47	7.26
Raigern	—	4.56	4.28	7.1	7.43
Rohrbach	12.32	5.8	4.40	7.15	8.—
Branowitz	—	5.22	4.54	7.35	8.24
Auspitz-Poppitz, Przestanek	—	5.36	5.8	7.54	8.45
Saitz	—	5.47	5.19	8.9	9.11
Kostel	—	6.1	5.32	8.28	9.33
Lundenburg, Restauracya . Przj.	1.22	6.16	5.47	8.48	9.55
Połączenie z Zellerndorf IVb.	—	—	P. 304	—	—
Połączenie do Zellerndorf IVa.	—	—	—	P. 301	P. 303
Połączenie do Wiednia Ib.	—	—	—	—	—
Połączenie do Krakowa Ia.	—	P. 31	71	P. 9	P. 11
Lundenburg, Restauracya . Odj.	1.25	6.23	5.55	9.7	
Bernhardsthal, Przestanek	—	6.35	6.7	9.25	
Hohenau	1.46	6.50	6.22	9.52	
Drösing	—	7.1	6.33	10.7	
Dürnkrut	—	7.15	6.48	10.25	
Angern	—	7.31	7.6	10.49	
Gänserndorf, Restauracya . Przj.	2.23	7.43	7.18	11.5	
Połączenie do Marchegg IIa.	P. 5	P. 19	P. 17	—	
Gänserndorf, Restauracya . Odj.	2.26	7.48	7.22	11.15	
Wagram	—	8.6	7.40	11.38	
Süssenbrunn, Przestanek	—	8.15	7.49	11.49	
Floridsdorf	2.56	8.29	8.3	12.7	
Wiedeń, Restauracya . Przj.	3.5	8.40	8.14	12.20	

IVa. Z Preran do Ołomuńca.

STACYE	P. osob. 609 1, 2, 3 kl.	P. osob. 611 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 629 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 631 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 633 1, 2, 3 kl.	P. mięsz 635 1, 2, 3 kl.
Połączenie z Berna IXa.	P.1013	P.1031	—	—	—	—
Połączenie z Krakowa Ib.	P.2, 10	P. 12	P. 32	P. 34	—	P.2, 10
Połączenie z Wiednia Ia.	P. 1	—	P. 29	—	P31,11	P. 9
		noc	wiecz.	rano	noc	po poł.
Preran, Restauracya . . Odj.	2.55	10.54	9.	6.17	2.30	1.51
Brodek	3.10	11.9	9.22	6.40	2.51	2.12
Ołomuniec, Restauracya . Przj.	3.29	11.28	9.50	7.15	3.20	2.43
Połączenie do Sternbergu Xa	P.1113	—	—	—	P.1131	—
Połączenie do Niezamyślic Xb.	P.1134	P.1132	—	—	—	—

IVb. Z Ołomuńca do Preran.

STACYE	P. osob. 610 1, 2, 3 kl.	P. osob. 612 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 630 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 632 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 634 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 636 1, 2, 3 kl.
Połączenie ze Sternberga Xb.	—	—	—	—	P.1132	P.1114
Połączenie z Niezamyślic Xa.	—	—	—	P.1131	—	P.1133
	po poł.	rano	wiecz.	noc	noc	pr. poł.
Ołomuniec, Restauracya . Odj.	1.16	9.51	4.5	6.45	12.45	11.26
Brodek	1.36	10.11	4.35	7.15	1.12	11.56
Preran, Restauracya . . Przj.	1.50	10.25	4.55	7.35	1.31	12.16
Połączenie do Krakowa Ia.	P. 1, 9	P. 33	—	P. 11	P. 31	—
Połączenie do Wiednia Ib.	P. 10	P. 30	P. 32	—	P. 12	P. 2
Połączenie do Berna IXb.	—	—	—	P.1032	—	P.1014

Va. Z Schönbrunn do Opawy.

STACYE	P. osob. 709 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 731 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 733 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 735 1, 2, 3 kl.
Połączenie z Krakowa Ib.	P. 32	P. 34	P.2,10	P12,74
Połączenie z Preran Ia.	—	—	—	—
Połączenie z Wiednia Ia.	P. 9, 1	P. 31, 11	P. 33	73
	po poł.	rano	prz. p.	wiecz.
Schönbrunn, Restauracya . Odj.	4.46	4.33	11.20	8.52
Dielhau, Przestanek	4.58	4.51	11.38	9.10
Freiheitau	5.10	5.11	12.—	9.32
Oppahof-Stettin, Przestanek	5.20	5.27	12.16	9.48
Komorau, Przestanek	5.26	5.37	12.26	9.58
Opawa, Restauracya . Przj.	5.33	5.4	12.37	10.9

Vb. Z Opawy do Schönbrunn.

STACYE	P. osob. 712 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 732 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 734 1, 2, 3 kl.	P. mięsz 736 1, 2, 3 kl.
	wiecz.	po poł.	noc	prz. p.
Opawa, Restauracya . Odj.	7.14	2.50	11.40	9.3
Komorau, Przestanek	7.22	3.3	11.52	9.15
Oppahof-Stettin, Przestanek	7.28	3.14	12.2	9.25
Freiheitau	7.39	3.34	12.22	9.43
Dielhau, Przestanek	7.50	3.51	12.39	9.58
Schönbrunn, Restauracya . Przj.	8.1	4.7	12.56	10.14
Połączenie do Krakowa Ia.	73	P. 9, 1	P31,11	P. 33
Połączenie do Wiednia Ib.	P. 12	P. 32	34	P. 2,10

VIa. Z Dziedzic do Bielska-Biały i Żywca-Zabłocie.

STACYE	P. mięsz. 829 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 831 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 833 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 835 1, 2, 3 kl.
Połączenie z Krakowa Ib.	—	P.10, 2	P. 12	P. 32
Połączenie z Preran Ia.	—	—	—	—
Połączenie z Wiednia Ia.	P. 31, 11	P31,11	P. 1, 9	P. 33
	rano	prz. p.	wiecz.	po poł.
Dziedzice, Restauracya . Odj.	7.11	9.12	7.15	2.—
Bielsk-Biała, Restauracya . Przj.	7.39	9.40	7.43	2.30
Bielsk-Biała, Restauracya . Odj.	—	9.58	8.3	—
Żywiec-Zabłocie, Restauracya . Przj.	—	11.7	9.12	—

VIb. Z Żywca-Zabłocie i Bielska-Biały do Dziedzic.

STACYE	P. mięsz. 830 1, 2, 3 kl	P. mięsz. 832 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 834 1, 2, 3 kl.	P. mięsz 836 1, 2, 3 kl.
	prz. p.	rano	po poł.	po poł.
Żywiec-Zabłocie, Restauracya . Odj.	6.16	—	3.30	—
Bielsk-Biała, Restauracya . Przj	7.22	—	4.36	—
Bielsk-Biała, Restauracya . Odj.	7.40	5.42	4.54	12.37
Dziedzice, Restauracya . Przj.	8.5	6.10	5.22	1.5
	prz. p.	rano	po poł.	po poł.
Połączenie do Krakowa Ia.	—	P. 11, 31	P. 1, 9	P. 33
Połączenie do Wiednia Ib.	P.10, 2	—	P. 12	P. 32

VIIa. Z Trzebini do Granicy i Mysłowic.

STACYE	P. posp. 901 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 931 1, 2, 3 kl.
Połączenie z Wiednia Ia.	P. 1,	P. 11, 31
Połączenie z Krakowa Ib.	P. 34	P. 2, 36
	wiecz.	prz. p.
Trzebinia, Rest. Odj.	7.54	9.51
Ciężkowice, Przestan.	—	10.18
Szczakowa, Rest.	8.21	10.30
Mysłowice, Rest. Przj.	—	11.24

STACYE	P. osob. 911 1, 2, 3 kl.	P. osob. 913 1, 2, 3 kl.
	wiecz.	prz. p.
Szczakowa, Rest. Odj.	8.45	11.20
Granica, Rest. Przj.	8.53	11.25
	wiecz.	prz. p.

VIIb. Z Granicy i Mysłowic do Trzebini.

STACYE	P. osob. 916 1, 2, 3 kl.	P. osob. 914 1, 2, 3 kl.	P. osob. 918 1, 2, 3 kl.	P. osob. 912 1, 2, 3 kl.
	rano	po poł.	po poł.	wiecz.
Granica, Restaur. Odj.	6.31	12.5	2.49	9.30
Szczakowa, Rest. Przj.	6.36	12.10	2.54	9.35
	rano	po poł.	po poł.	wiecz.

STACYE	P. posp. 902 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 932 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 934 1, 2, 3 kl.
	rano	po poł.	po poł.
Mysłowice, Rest. Odj.	—	12.15	—
Szczakowa, Rest.	7.11	1.3	3.17
Ciężkowice, Przestanek	—	1.15	3.29
Trzebinia, Rest. Przj.	7.38	1.39	3.52
	rano	po poł.	po poł.
Połączenie do Krakowa Ia.	P. 11	P. 35	P. 33
Połączenie do Wiednia Ib.	P. 2	—	P. 12

Pociągi lokalne z Wiednia do Floridsdorf.

STACYE	P. osob. 21 2, 3 kl.	P. osob. 25* 2, 3 kl.
	po poł.	noc
Wiedeń, Restaur. . Odj.	12.15	11.15
Floridsdorf . Przj.	12.30	11.30

Pociągi lokalne z Floridsdorf do Wiednia.

STACYE	P. osob. 22 2, 3 kl.	P. osob. 24 2, 3 kl.	P. osob. 26* 2, 3 kl.
	rano	po poł.	noc
Floridsdorf . . Odj.	7.13	2.30	10.—
Wiedeń, Restaur. Przj.	7.28	2.45	10.15

Uwaga. Pociągi osobowe Nr. 25 i 26 kursują tylko w Niedziele i święta.

Kolej Morawsko-Szląska północna.

VIIIa. Z Berna do Preran, Ołomuńca i Krakowa.

STACYE	P. os. 1013 1, 2, 3	P. m. 1031 1, 2, 3	P. m. 1033 2, 3 k.
Połącz. z Wiednia IIIa.	P. 13	P. 3	—
	prz. p.	wiecz.	rano
Berno, Restaur. Odj.	11.29	6.5	4.50
Nennowitz, Przest.	—	6.19	5.5
Chirlitz-Turas	11.43	6.29	5.15
Sokolnitz	11.54	6.49	5.42
Austerlitz-Krzenowitz	12.8	7.10	6.13
Rausnitz	12.21	7.34	6.43
Lultsch, Przestanek	12.35	7.55	7.5
Wischau	12.47	8.17	7.37
Eywanowitz	1.—	8.34	8.5
Niezamyśl., R. Przj.	1.1	8.47	8.23
Poł. do Sternberg Xa.	P. 1113	P. 1131	P. 1133
Poł. ze Sternberg Xb	P. 1114	—	—
Niezamyśl., R. Odj.	1.17	8.58	8.43
Kojetein	1.32	9.25	9.28
Chropin	1.42	9.39	9.52
Preran, Rest. Przj.	1.55	10.1	10.20
Połą. do Krakowa Ia.	P. 9, 1	P. 31, 11	
Połą. do Wiednia Ib.	P. 10	P. 12	
Połą. do Ołomuńca Va	P. 609	P. 611	

VIIIb. Z Preran w połą. z Ołomuńca i Krakowa do Berna.

STACYE	P. os. 1014 1, 2, 3	P. m. 1032 1, 2, 3	P. m. 1034 2, 3 k.
Połą. z Krakowa Ib.	P10,2	P. 12	—
Połą. z Wiednia Ia.	P. 9	P. 11, 31	P. 1
Połą. z Ołomuńca Vb.	P. 636	P. 634	—
	po pł.	noc	po pł.
Preran, Rest. Odj.	1.26	2.23	3.45
Chropin	1.4	2.47	4.53
Kojetein	1.52	3.1	5.12
Niezamyśl., R. Przj	2.7	3.25	5..5
Poł. ze Sternberg Xb.	P. 1114	P. 1132	P. 1134
Poł. do Sternberg Xa.	P 1113	—	—
Niezamyśl., R. Odj.	2.14	3.36	5.53
Eywanowitz	2.25	3.52	6.16
Wischau	2.40	4.19	6.53
Lultsch, Przestanek	2.52	4.35	7.13
Rausnitz	3.6	4.54	7.45
Austerlitz-Krzenowitz	3.19	5.12	8.16
Sokolnitz	3.32	5.33	8.49
Chirlitz-Turas	3.44	5.50	9.12
Nennowitz, Przest.	—	5.58	9.22
Berno, Restaur. Przj.	3.57	6.11	9.40
Połącz. do Wiednia IIIb	P. 14	P. 530	—

IXa. Z Niezamyślic do Ołomuńca i Sternberga.

STACYE	P. osob. 1113 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 1131 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 1133 1, 2, 3 kl.
Połączenie z Berna IXa.	P. 1013	P. 1031	P. 1033
Połączenie z Preran IXb.	P. 1014	—	—
Niezamyślice, Restaur. Odj.	2.25	9.14	8.54
Bedihost	2.47	9.48	9.30
Prossnitz	3.1	10.20	10.2
Wrbatek	3.15	10.41	10.25
Ołomuniec, Restaur. Przj.	3.37	11.10	10.56
Połączenie z Preran Va.	P. 609	P. 633	—
Połączenie do Preran Vb.	—	P. 634	P. 636
Ołomuniec, Restaur. Odj.	3.52	3.50	11.35
Boniowitz, Przestanek	4.8	4.13	11.58
Sternberg, Restaur. Przj.	4.21	4.32	12.17

IXb. Z Sternberga do Ołomuńca i Niezamyślic.

STACYE	P. osob. 1114 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 1132 1, 2, 3 kl.	P. mięsz. 1134 1, 2, 3 kl.
Sternberg, Restaur. Odj.	10.41	8.45	2.25
Boniowitz, Przestanek	10.55	9.3	2.45
Ołomuniec, Restaur. Przj.	11.10	9.23	3.7
Połączenie do Preran Vb.	P. 612	P. 636	—
Połączenie z Preran Va.	—	P. 611	P. 609
Ołomuniec, Restaur. Odj.	11.40	12.55	3.38
Wrbatek	12.4	1.35	4.14
Prossnitz	12.22	2.14	4.52
Bedihost	12.34	2.35	5.9
Niezamyślice, Restaur. Przj.	12.59	3.9	5.38
Połączenie do Berna IXb.	P. 1014	P. 1032	P. 1034
Połączenie do Preran IXa.	P. 1013	—	—

Przejazd oddzielnych wagonów do spania: Z Wiednia do Krakowa u poc. osob. Nr. 11 i 12. Wreszcie przy wszystkich pociągach, przy których idą wagony 1szej klasy znajdują się łóżka i miejsca do spania.

Przejazd bezpośrednich (przejezdnych) wagonów: Między **Wiedniem, Brodami i Podwołoczyskami** na **Kraków** u pociąg. pospiesznych Nr. 1 i 2. — Między **Wiedniem i Szczakową** u pociąg. posp. Nr. 1 i 2 i osobowych Nr. 11 i 12. — Między **Wiedniem i Wrocławiem** na **Oderberg** u pociągów posp. Nr. 1 i 2. — Między **Wiedniem — Magdeburgiem i Hamburgiem**, niemniej między **Wiedniem — Drezdem — Berlinem** na **Berno** u poc. posp. Nr. 3 i 4. — Między **Wiedniem — Pesztem** na **Gänserndorf** i **Wiedniem — Pragą** na **Berno** nie odbywa się żadna zmiana wagonów.

[716-4-]

Matki! Siostry! wyzn. Mojż.

Zbliża się nowy rok (roszhaszunu) 5642 — sądny dzień (Jomhakujdoysz).

Pytam się, jakże ma być w mieszkaniu Waszem błogosławieństwo, wszak mężowie, synowie, córki i Wy same bezwyznaniowi, beznarodowi! Jeżeli chcecie, aby Bóg był jeszcze z nami, przebaczył nam grzechy popełnione już 700 lat w kochanej Polsce — szwargotaniem żydowskiem — pogardą mowy polskiej między sobą — by nie dopuścił katastrofy!!! powinniście czemprędzej wprowadzić w każdej familii, w każdej stancyi, mój modlitewnik polski pod tytułem „Początek mądrości jest bojaźń Boża“ (Rajszys chochmu irras Adojszem) dedykowaną byłemu prezydentowi miasta Krakowa a teraźniejszemu marszałkowi J. E. Dr. Mikołajowi Zyblikiewiczowi, dzieci wasze ukarać, jak wołają (Mome geb mer kawe, ich gai szoyn in die szkołe) natomiast zmusić ich do odmówienia po polsku pacierzy, jakoto: przy wstawaniu, myciu rąk, dzięki Bogu Mojde any) naukę, którą nam nam nakazał Mojżesz w imieniu Boga (Tonam yre cywu luny) Ojcze nasz królu nasz (Uwyny małkeiny) Dziesięcioro Bożego przykazania (aseres hadybres). C. d. n. (2505)

Maurycy Weber, Krakowianin.

Uprasza się inne dzienniki polskie o umieszczenie dla dobra ogółu wszystkich mych inseratów.

„PATRIA“.

Dom komis. i zleceń ul. Floryańska l. 339 w Krakówie

poleca: Oficyalistów agronomicznych z poręczeniem najlep. świadectw, każdego czasu mogących przyjąć obowiązki — place pod budowę kamienic w najl. miejscach w Krakowie — sprzedaż pięknych folwarczków i dóbr za bezcen. Potrzebuje 2 domy z ogródkami zaraz kupić. Znakomitych ma techników budownictwa, guwernerów i czeladników młynarskich zagranicznych.

(2438 2-3) *T. Lewandowski i Spółka.*

PRAWDZIWE

Pigułki Morisona

Pa Arthaud Moulin.

Najlepsze ze środków czyszczących i przeczyszczających krew we wszelkich słabościach złego przymiotu, nadto w zołzach, liszajach, wyrzutach skórnych i zepsuciu krwi.

Skład główny w PARYŻU u p. Arthaud Moulin aptekarza, 30 ulica Louis le Grand, — w KRAKOWIE w aptece p. Trauczyńskiego „pod Koroną“ w Rynku głów. — w CZERNIOWCACH w aptece p. Golichowskiego, — we LWOWIE w aptece p. Krzyżanowskiego. [1541 33-)

Winogrona

5 kilo *franco* na wszystkie stacye pocztowe po złr. 1 c. 60 za gotówkę albo za pobraniem pocztowem. Opakowanie bardzo staranne. **Roth Lipót,** handel win

(2320-10-15) *in Werschetz, Ungarn.*

Winogrona kuracyjne

w koszach po 5 kilo czyli 10 funt. cłow. rozsyła pocztą opłatnie do wszystkich stacyj pocztowych austr. węgier. państwa i państwa niemieckiego za zaliczką 1 złr. 80 c. za koszyk 5 kilo

Ludwik Seel w Znojmie (Znaim.)

Większe partye jaknajtaniej według umowy. Cenniki na żądanie darmo i opłatnie. (2418-6-30)

Najlepsze wyborowe,

Vöslauskie winogrona kuracyjne

dostarcza

Das erste „Weintrauben-Export“-Geschäft des Jos. Smek

Wien, Franciskaner-Platz Nr. 3,

koszyk 5 kilo kosztuje złr. 1 ct. 50, oprócz tego opakowanie 30 cent. (2387-6-8)

Elektryczno-galwaniczne przyrządy.

Poleconym przez najsławniejszych profesorów aparatem (stanowiący aptekę domową) może każdy władać i działać w słabościach wymienionych nader błogoczynnie i wzmacniająco tak dalece, że chory w najkrótszym czasie pozbywa się swego cierpienia.

Elektrycznych kuracyj używa się w następujących słabościach: *przeciw reumatyzmowi i porażeniu wszelkiego rodzaju, osłabieniu nerwów, cierpieniom mózgowym i grzbietu pacierzowego, epilepsii, drżeniu, drgawkom, na wzmocnienie nerwów ocznych słuchu i umysł, przeciw przypadłościom kurczowym, newralgii, chorobom żołądka itp., nawet zastarzałe choroby uchyla ten sposób leczenia rychło.*

Niezbędny dla każdego domu aparat taki, dokładnie wykonany, zupełny wraz z przepisem użycia dawniej 20 złr. obecnie z powodu olbrzymiej sprzedaży tylko 5 złr.

Aparat rzeczony przydaje się do celów naukowych i z tego powodu zalecić go możemy uczniom nauczycielom, zakładom naukowym do doświadczeń naukowych, niemniej wszystkim lekarzom do praktycznego użytku. Za dokładność w wykonaniu i szybki skutek daje się zupełną gwarancyą.

Dla każdego domu.

Praktyczną i szybką wziętością szczycącą się elektryczną maszynkę do zapalania sprzedaję ulepszoną i niezawodną dawniej 5 złr. teraz 2 złr. 50 ct.

A. Friedman

fabryka elektrycznych aparatów.

(2340-2-6) Wiedeń, Praterstrasse 26.

Do Ameryki

parowcem pocztowym „Anchor-linii“.

Pasażercom zgłaszającym się **wprost** do mnie bez pośrednictwa ajenta, udzielam **znaczne** zniżenie ceny. Wszelkiego żądanego wyjaśnienia daję i rozsyłam na żądanie mapy kraju i kolei darmo. (1959-6-)

M. Flatau, jeneralny pełnomocnik w *Hamburgu,* 12 Admiralitätsstrasse.

!!Zabezpieczenie!!

przeciw stratom giełdowym

dają tylko

premie i asekuracye.

Te jakoteż wszelkie zamówienia giełdowe uskutecznia z pokryciem od złr. 100 — począwszy, przy którem można łatwo zyskać 10—20 złr. na tydzień (2330-3-4)

Franciszek Friedländer,

kantor wymiany

w WIEDNIU, I., Wollzeile Nr. 5.

Na listy odpowiada natychmiast opłatnie.

Obwieszczenie.

W dniu **27 września b. r.** odbędzie się począwszy od godziny 8ej rano ze strony szwadronu pociągowego Nr. 12 pułku pociągowego Nr. 3 **sprzedaż około 140 wybrakowanych koni** na miejscu w Krakowie.

Mających chęć kupna zaprasza się niniejszem, z uwagą, że oddanie koni nastąpi za gotową zapłatą. (2378 2 3)

C. k. Komenda wojskowa.

Kraków, dnia 8 września 1881 r.

STYRYJSKIEJ

świeżej krowianki

również **wiedeńskiej** z zakładu Maurycego Haya dostać można

w aptece „pod Gwiazdą“

Konstantego Wiśniewskiego

w Krakowie przy ulicy Floryańskiej.

(2150 20)

Nadzwyczaj tanie

latarnie grobowe.

Dla odprzedających najkorzystniejsze źródło zakupna.

Wieńce grobowe,

najświeższy kształt, podobne do naturalnych. Dobry towar, bardzo przystępne warunki.

Fabryka towarów metalowych

Józef Mühlhauser

w Wiedniu, VIII., Josefstädterstrasse Nr. 75.

(2414-2-7)

Winogrona

dojrzałe i słodkie, świeżo zebrane, rozsyła koszyczki po 5 kilo za 1 złr. 50 c. *franco* do każdej stacyi pocztowej. **Edward Rittinger,** właściciel winnic w **Werschetz** (Banat). (2385-6-10)

TYLKO

Hans Sachs

w Wiedniu, I., Lichtensteg Nr. I,

ma ciągły zapas **najlepszego i najtańszego obówia** męzkiego, damskiego i dla dzieci w najobfitszym wyborze. **Damskie kamaszki skórzane** z podwójną podeszwą od złr. 3 c. 50 wyżej. **Kamaszki męzkie** z podwójną podeszwą, od złr. 4 wyżej — Wszystkie rodzaje obówia dla mężczyzn, chłopców i dziewcząt, jak również jesienne i zimowe trzewiki skórzane, filcowe i kortowe po zadziwiająco niskich cenach.

Katalogi illustrowane ze wskazówką podawania miary gratis i franco.

Zlecenia z prowincyi uskuteczniają się punktualnie. Towar, któryby się nie spodobał, wymienia się. (2322-6-)

Skład obówia **„Hans Sachs“**

Wien, I., Lichtensteg Nr. I.

Gwarantowane

tylko Nr.

19 19

nieprzemakalne

PŁASZCZE NA DESZCZ

z gumową podszewką, z materyj gumowych,

jak również

z napojonego Lodenu, Sukna i Tiflu,

szczególniej **dla myśliwych**

różnego kroju,

także **KURTKI**

począwszy od 7 złr.

Dla c. k. wojskowych według przepisanego kroju. (2'32-4-)

J. N. Schmeidler,

Lieferant Sr. Majestät Kriegsmarine.

19 **WIEN, VII., Stiftgasse Filiale: I., Kohlmarkt 5.** 19

Już 4 października ciągnienie

Wiedeńskiej loteryi sreber

na korzyść przytułku sierót „Norbertinum“.

Los kosztuje 30 centów.

Pierwsza główna wygrana: Wyprawa ślubna,

Dar Ich C. Mości Cesarza i Cesarzowej.

Srebrny masiv serwis do kawy		4	szt.
Srebro na 6 osób		26	"
serwis stołowy	z najlepszej	38	"
serwis do kawy	porcelany	15	"
serwis do herb.	na 6 osób	15	"
Serwis szkła na 6 osób		30	"
Zegarek damski złoty z dyam.		1	"
Pierwsza główna wygrana		129	szt.

400 głównych i 1600 pomniejszych wygranych przedmiotów złotych, srebrnych, zegarków i t. p.

Według szczegółowego wykazu w ogóle **2000** wygranych.

Losy posyła się za zaliczką pocztową należytości przypadającej za zamówione losy, tudzież 20 cnt. na opłatę pocztową i przesyłkę listy ciągnienia. Za 3 złr. przesyła się 11 losów, tudzież listę ciągnienia franco. (2124-6-10)

Zamówienia wykonywa szybko:

Loterie-Kanzlei des Weisen-Hilfs-Vereines

Wien, I., Grashofgasse 4.

Wyroby platerowane posrebrzane

z fabryk

Christofle & Co. w Paryżu

z gwarancyą galwanicznego pokładu srebra oznaczonego w gramach na każdym przedmiocie t. j. **sztućce stołowe** kompletne lub pojedynczo, wazy, **serwisy,** sosierki, tace, półmiski, talerze, podstawki, lichtarze i kandelabry, oraz całe wyprawy w najgustowniejszym fasonie, jakoteż **kompletne urzadzenia dla pp. właścicieli hoteli, cukierników, restauratorów,** utrzymuje na składzie nasz jedyny w **Krakowie reprezentant:**

Alfred Biasion

w nowo otwartym magazynie Nr. 8 Rynek, przy wchodzie w ulicę Grodzką,

po cenach oryginalnych fabrycznych, którego Dom polecamy Wys. Szlachcie i P. T. Publiczności. (2369-3-6)

Paryż w sierpniu 1881 r.

Christofle & Comp.

fabryka wyrobów platerowanych.

J. IHNATOWICZ

magister farmacyi i chemik sądowy

poleca pod gwarancyą swoje znakomite środki do twarzy, które znalazły powszechne uznanie i wziętość, i zostały wyszczególnione 3ma wielkiemi medalami zasługi.

ANTILENTTILIA

usuwa **piegi, opalenie słoneczne, plamy wątrobiane,** nadaje twarzy białość, delikatność i przejrzystość. — Cena 2 złr.

WODA FIJOŁKOWA

nieporównany środek usuwa z twarzy pryszcze, liszaje, trądziki, pierzchnienie i łuszczenie się skóry i wygładza zmarszczki i pory. Twarz odświeża i nadaje nieporównaną delikatność. — Cena 1 złr.

MAGNOLINA

jedyny środek odświeżający płeć, skóra sucha, szorstka i zgrzybiała pod wpływem **Magnoliny** staje się miękką, przejrzystą i delikatną. **MAGNOLINA** usuwa **czerwoność nosa,** niszczy **wągry** tj. czarne punkciki, króre najwięcej osiadają w okolicy nosa. — Cena tego znakomitego środka 1 złr. 50 ct.

Woda Liljowa.

Plamy żółte, brunatne ostudy z twarzy, szyi i piersi pod wpływem tej cudownej wody po kilkakrotnem użyciu znikną. — Cena 1 złr. 50 ct.

ORIENTALINA czyli PUDR w płynie

nadaje twarzy prawdziwie naturalną piękną i przyjemną białość (dla oka nie postrzegalną), odświeża ją i konserwuje. — Cena 1 złr.

Pudr książęcy biały

jest prawdziwym unikatem w sztuce kosmetycznej, nie zawiera bowiem w swym składzie ani bizmutu ani ołowiu, ani też żadnych metalicznych pierwiastków szkodliwych zdrowiu i pomimo tego przyjemnie przylega do twarzy, nadaje śliczną, naturalną i bardzo przyjemną białość i delikatność. — Cena pudełka 1 złr.

PUDR KSIĄŻĘCY

cielisto-różowy i cielisto-żółtawy po 1 złr. 20 centów.

KREM orjentalny biały,

cielisto-różowy dla blondynek i cielisto-żółtawy dla szatynek.

Kremy te czynią zadość wszelkim wymaganiom, nadają bowiem twarzy naturalną białość, delikatność i przejrzystość, są nieszkodliwe i dla oka niewidzialne. Twarz martwa pokryta bruzdami, nierówno-szorstka zostanie całkiem odświeżoną i odmłodzoną. Cena 1 złr. 20 ct.

Fabryka we Lwowie, ulica Kopernika Nr. 3. — Filia w Krakowie, Sukiennice Nr. 20. (1858-20-)

WIEDEŃSKA AKADEMIA HANDLOWA

założona w roku 1857.

(Dyplom honorowy z wystawy powsz. 1873 r.)

Wpisy na **kurs fachowy** wiedeńskiej Akademii handlowej odbywać się będą **od 24 do 30 września** w biurze Dyrekcyi Akademii. Kurs rozpocznie się dnia 1 października b. r., a skończy się 15 lipca 1882 r. Należytość wpisowa wynosi złr. 5·25; opłata roczna **sto złotych reńskich** płatne w 10 ratach miesięcznych.

Celem kursu fachowego na wiedeńskiej Akademii handlowej jest głównie, aby tym co złożyli egzamin dojrzałości, umożliwić w przeciągu jednego roku wykształcenie się w wiadomościach komercyalnych. Oprócz tego przeznaczony jest także dla tych, co z powodu swego wieku, swoich studyów, albo z jakichkolwiekbądź innych powodów nie mogą już odbywać trzechletniego kursu Akademii.

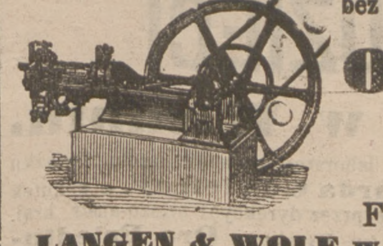
Bliższych objaśnień udziela chętnie Dyrektor Akademii. Programy na żądanie będą przesłane. (2338-2-3)

Wiedeń, we wrześniu 1881 r.

Dyrektor Akademii:

Dr. R. Sonndorfer.

Zastępuje machiny parowe

bez urządzenia kotłów i komina, Wolny od koncesyi, bezpieczny, znacznie mniejsze koszta ruchu

Otto nowy motor

z zupełnie cichym chodem (125 25-)

O sile 1/2—20 koni.

FABRYKA MOTOROW GAZOWYCH

LANGEN & WOLF w Wiedniu, Laxenburgerstrasse 53.

Dla spekulacyj giełdowych

na zwyżkę lub zniżkę kursów

jest przy dzisiejszych wielkich codziennych zmianach kursu najodpowiedniejsza chwila.

Wskutek naszych związków z największemi zakładami krajowemi i zagranicznemi możemy naszym Szan. Komitentom często podać ważne rady do zyskownych operacyj i dlatego polecamy nasze usługi do rzetelnego wykonania zamówień giełdowych wszelkiego rodzaju za skromnem pokryciem. Na papiery wartościowe udzielamy zaliczki w każdej wysokości. (2342-6-10)

Heinrich Mahler & Co.,

Dom bankowy w **Wiedniu,** II., Wipplingerstrasse 43, naprzeciw giełdy.

Une dame instruite possédant à perfection le français, l'anglais et l'allemand, désire donner des leçons de conversation, d'histoire, de littérature etc. S'informer rue S. Jean N. 300 II ét. (2429-3-3)

Dla wielebnego duchowieństwa po wsiach, szczególniej gmin wiejskich, zyskowny, ich wysoki stan zaszczycający poboczny zarobek. Podanie adresów pod **„Pfadfinder C. K. 1786“** przyjmują **Haasenstein & Vogler (Otto Maass) w Wiedniu.** (2350-3-3)

Najśwież. towary sukienne i z wełny owczej tudzież koszule męzkie

własnego wyrobu.

Trwałe wykonanie, szybka dyskretna dostawa, wielkie uznanie i pokup wszystkich zamawiających. Tylko **jednego złr. spłaty** od każdych dziesięciu złr. rachunku na miesiąc po zadatku trzeciej części. Próby, prospekta, cenniki posyła na prowincyę (1836-23-30)

Juliusz Graetz,

w Wiedniu, II., Praterstrasse Nr. 49.

Dywany linoleowe

najtrwalsze nakrycie podłogi, nieprzyjmujące kurzu, eleganckie, niezbędne w lokalach publicznych. Skład dywanów na chodniki, podkładów do umywalni i pokojowych we wszystkich deseniach.

F. C. Collmann's Nachfolger,

Wien, I., Johannesgasse 25.

(2334-3-12)

Winogrona

kuracyjne

z Vöslau i Baden, świeże i dojrzałe w najszlachetniejszym gatunku, w koszykach po 5 kilo po 2 złr. 60 c. opłatnie z koszykiem, rozsyła za zaliczką lub nadesłaniem należytości (2435-2-10)

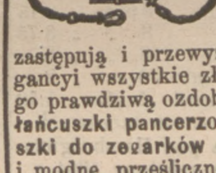
Antoni Riess

w Baden pod Wiedniem.

Łańcuszki do zegarków

SZCZEGÓLNOŚĆ WIEDEŃSKA.

Frou-Frou podwójne łańcuszki

z pięknym zamykanym medalionem, w ogniu złoc. 4 złr. Moje łańcuszki do zegarków z **naśladowanego złota,** podwójnie w ogniu złocone zastępują i przewyższają co do piękności i elegancyi wszystkie złote łańcuszki i są dla każdego prawdziwą ozdobą. — **Oryginalne wiedeńskie łańcuszki pancerzowe,** ulubione 3 złr. — **Łańcuszki do zegarków damskich,** bardzo eleganckie i modne, prześliczne złr. 3·50. — **Złote walcowane łańcuszki** z 14 kar. złota platerowane złr. 4, 5, 6 i 8 złr. z dziesięcioletnią piśmienną **gwarancyą, że nigdy nie zczernieją.** (2210-4-5)

M. Munk, Wien,

Stadt, nur Wollzeile Nr. 35.

Przed naśladowaniami ostrzegam!

Słynne **brzytwy** szwajcarskie

Jaquee Lecoultra w Sentier.

1 brzytwa z 1 ostrzem 2 zł., z 1 ostrzem w pudełku zł. 2·50, z 2 ostrzami zł. 3·75. z 3 ostrz. zł. 4·50, z 4 ostrz. zł. 5, z 5 ostrz, zł. 5·50, z 6 ostrz. zł. 6, z 7 ostrz. zł. 6·50 1 pasek wraz z pastą od zł. 1·60 do zł. 2·50. Pendzle i mydła do golenia od 35 c. do 1·20. Jedyny skład *oryginalnych* w Magaz. broni **F. J. Demmera w Krakowie** [274-4-]

Balsam Vetoriniego

Znany ten środek Szanownéj Publiczności od lat 70, okazał się ostatniemi czasy jako niezawodny w cholerze. Łyżeczka tego balsamu użyta, uśmierza kurcze żołądka koi słabości nerwowe, reumatyzmowe, ból zębów — powstrzymuje wymioty i rozwolnienie, a przykładany rany goi.

W Krakowie dostanie prawdziwego flaszkę po 1 złr. 50 cent. u pp. aptekarzy **Wiktora Redyka** „POD BARANKIEM“, *K. Wiszniewskiego* pod „Gwiazdą“, *F. Sobierajskiego* „pod Słońcem“ i *Józefa Trauczyńskiego,* jak również w handlu p. *Janigi;* — w **Rzeszowie** u pp. *J. Schaitter i Sp.* (2089-4-)

Tylko raz do zboża, ryżu, nasion i t. p.

używane worki

w partyach poleca tanio (1951-11-)

Herm. Gust. Schwabe* w *Hamburgu.

Worki na próbę za zaliczką.

Kawa z Hamburga

w woreczkach 10 funt. cł. wprost pocztą opłatnie z opakowaniem za zaliczką.

Santos wydatna silna złr. **3·60, Cuba** dobra zielona silna **4·10, perłowa Mokka** śliczna **4·95, Ceylon** silna łagodna **5·**, — **złota Jawa** dobra łagodna **5·20, perłowa Ceylon,** bardzo dobra **5·95, plantacyjna** aromat. smaczna **6·20, Menado** najlep. średn. **6·80, arab. Mokka** szlach. **7·40.** Bardzo ulubiona **mieszanina stambulska Campinas i Mokka** po 5 funt. cł. razem **4·95.** (2390-2-5)

A. B. Ettlinger w Hamburgu.

Nakrycia dla stangretów

(nieprzemakalne)

z materyj gumowych, podszyte prawdziwą angielską **materyą wełnianą,** w każdym gatunku.

Do użycia po obu stronach. (1950 9-)

Wszelkie rodzaje nakryć, płaszczów deszczowych, asfaltowej pilśni dachowej i papy dachowej, technicznych towarów gumowych, zgęszczeń asbestowych i t. p. Cenniki i wzory odwrotną pocztą.

PAGET & Co., w Wiedniu, I., Riemerg. 13.

W XIVtym roku szkolnym

konc. pierwszego wojskowego kursu szkolnego

dnia 1 września rozpoczyna się nowy kurs przygotowawczy dla **jednorocznych ochotników!** d. 1 października takiż kurs dla **egzaminów kadeckich.** Pensyonat. Program w zakładzie: Wiedeń, Kolowratring Nr. 9. (2140-7-10)

S. Barrault, c. k. major.

W OSŁABIENIACH MĘZKICH

pochodzących ze zbytków i nadużyć młodości, lekarze zalecają

KROPLE ODRADZAJĄCE

Dra Samuela Thompson.

Każdy flakon, który nie będzie opatrzony podpisem pana **GELIN** aptekarza, powinien być uważany za fałszerstwo i podrobienie.

W Paryżu, rue St. Lazare 11, — w Krakowie w aptekach pp. Trauczyńskiego i Redyka, — we Lwowie w aptece p. Mikolascha, — w Czerniowcach u p. Golichowskiego. (1911-43-)

Pierwsza wiedenska fabryka c. k. wyłacz. uprz.

PLATYNOWEJ FARBY DO POWLEKANIA

wytrzymującej wpływy powietrza.

(Powłoka nieprzepuszczalna wodę, opierająca się wpływom powietrza, parze i kwasom.)

Przeciw gradom na fasady domowe,

Przeciw rdzy na wiązaniach żelaznych,

Przeciw wilgot. ścianom i zbutwiałości murów.

Powłoka opiera się wpływom działającym na podłogi, beczki na wino, kapiny kąpielowe rezerwoary itp. Setki od siedmiu lat przez nas powleczonych fasad domowych, łazienek i 40 mostów żelaznych stwierdzają wydatność. Przyjmujemy także roboty tego rodzaju i wykonujemy przez naszych robotników. Ceny, karty farb, przepis użycia franco w składzie fabrycznym: (2325-6-6)

Wiedeń, VI., Getreidemarkt, 15.

J. & C. Blooker

Amsterdam.

Szczególnie łatwe do trawienia, bogate w pożywne pierwiastki.

G. A. IHLE

Haupt-Niederlage:

Wien, I., Kohlmarkt 3.

Zupełnie czyste.

Holenderskie, czyste, z olejnych części oczyszczone

Kakao sproszkowane

w okrągłych pudełkach blaszanych po 1/2, 1/4, 1/8 kilo.

Szczególniej poleca się chorym, cierpiącym na żołądek, dzieciom osłabionym, jak również tym, którzy niemogą znosić kawy.

Dostać można u

Wien. **Josef Voigt & Comp.** „zum schwarzen Hund“, Hohenmarkt Nr. 1, **Wien.**

tudzież

W GŁÓWNYM SKŁADZIE DLA AUSTRO-WĘGIER

G. A. IHLE,

Wien, Kohlmarkt Nr. 3. (2337 3-4)

Oryginalne Singera maszyny do szycia

których sprzedaż w roku 1880 wyniosła

538.609 MASZYN DO SZYCIA

czyli o 107,442 więcej niż w roku poprzednim,

dowiodły przez trzydzieści lat niezrównanego pokupu, że oryginalne Singera maszyny tak dla użytku rodzinnego jak do wszelkich przemysłowych użytków są najwięcej ulubione z wszelkich ogłaszanych maszyn do szycia, i że pod względem konstrukcyi, dobroci, działalności i trwałości żaden inny wyrób je nie dosięgnie.

Oryginalne Singera maszyny do szycia zaopatrzone są w najnowsze ulepszenia i przyrządy pomocnicze; szczególniej zwracam uwagę na nowego deptaka, mającego po obu stronach znak fabryczny Singer Manufacturing Co. Z powodu swej nowej zmyślnej konstrukcyi niepotrzebuje nigdy reparacyi, przez co przy szyciu usuwa wszelki hałas, a tym sposobem umożebnia łatwą robotę na maszynie nawet słabowitym osobom.

Tylko prawdziwe, jeżeli maszyna ma na ramieniu znak fabryczny, tudzież całą firmę „The Singer Manufacturing Co."

G. NEIDLINGER, w Krakowie ulica Floryańska Nr. 337.

Celem umożebnienia każdemu tej dla gospodarstwa domowego, jakoteż dla użytku przemysłowego, zarówno doskonałej maszyny, sprzedaję ją bez podwyższenia ceny na tygodniowe spłaty po **złr. 1**, a stare nieodpowiednie celowi maszyny wszelkich systemów przyjmuję w zapłacie. Kompletne poręczenie; nauka bezpłatnie. (1397-18-)

Nakładem
KSIĘGARNI KATOLICKIEJ
Dra Wł. Miłkowskiego w Krakowie
wyszły świeżo

Czytania świąteczne dla ludu

napisał
X. Michał Paleczny,
proboszcz Radziechowski.
Cena egzemplarza **50** cent. (2518-1-5)

MŁODY CZŁOWIEK

trzeźwy, kawaler, poszukuje miejsca **organisty**, z końcem tego miesiąca. Gra z nut. Adres: *M. J.* poczta Wieliczka. (2507)

SKLEP

z pokojem, kuchnią i piwnicą, w domu „pod Toporkiem" Nr. 213 ulica Szewska, jest od 1 października 1881 r. do wynajęcia. (2459-1-3)

Firma General-Agentur für den Privat-Consumo in Triest

rozsyła opłatnie z cłem, portem, opakowaniem do każdego miejsca pocztowego państwa austr. węgier. za zaliczką lub otrzymaniem pieniędzy przy zakupnie najmniej 5 kilo brutto wagi:

Oliwę stołową

blaszankę netto 4 litry najlep. z Aix	złr.	5·10
„ „ 4 „ wybor. stołowa	„	4·40
„ „ 4 „ najlep.	„	4.10

KAWĘ
paczkę netto $4\frac{3}{4}$ kilo

Perłową Ceylon najlepszą	złr.	9·—
Portorico	„	7·90
Złotą Jawę	„	7·10
Rio piękną	„	5·60

RYŻ
paczkę netto $4\frac{3}{4}$ kilo

Bonoński najlepszy gładki	złr.	1·90
Raugoon prima	„	1·60
Raugoon secunda	„	1·40

Makaron neapolitański
pocztą netto $4\frac{3}{4}$ kilo złr. 2 cent. 76

Herbatę prawdziwą chińską

Souchong wyborną . . . 1 kilo netto	złr.	6·70
Pecco kwiatową . . . . 1 „ „	„	6·—
Souchong najlepszą . . . 1 „ „	„	4·80
Congon „ . . . 1 „ „	„	3·30

w zupełnie czystym i za poręczeniem prawdziwym gatunku. Wszelkie inne towary dla użytku domowego zawsze świeże i bardzo tanio na składzie. Cenniki darmo. (2513-1-)

Badeńskie winogrona kuracyjne

najlepszego biało frankońskiego gatunku, zapakowane w koszykach pocztowych po 5 kilo, rozsyłają za zaliczką 2 złr. 60 ct. (koszyk i porto opłatnie)

Kerschbaum & Stoiser
w Baden pod Wiedniem
Poszukiwani zdolni ajenci. (2481-1-10)

PONOWNE ZNIŻENIE CENY.

KAWA Z HAMBURGA

w znanym najlepszym rzetelnym towarze

(2371-1-) wprost pocztą opłatnie		w. a.
Mokka praw. arab. b. szl	5 ko	zł. 7·15
Menado brunat. najlep.	5 ko	„ 6·60
Ceylon perłowa najlepsza	5 ko	„ 5·90
Ceylon plantacyjna wspan.	5 ko	„ 5·15
Ceylon piękna silna	5 ko	„ 4·90
Cuba najlep. niebiesko-zielona	5 ko	„ 4·90
Wiedeńska mieszanka wybor.	5 ko	„ 4·90
Złota Jawa doskon. wielkoz.	5 ko	„ 5·25
Złota Jawa silna dobra	5 ko	„ 4·90
Perłowa Mokka b. dobra	5 ko	„ 4·90
Perłowa Jawa ziel. mocna	5 ko	„ 4·60
Jawa zielona dobra silna	5 ko	„ 4·45
Santos zielona silna dobra	5 ko	„ 4·45
Campinos mocna czysta	5 ko	„ 3·75
Ryż stołowy najlep. długoziar.	5 ko	„ 1·75
Ryż stołowy dobry wielkoziar.	5 ko	„ 1·50
Ryż stołowy dobry gruboziar.	5 ko	„ 1·15
Sago perłowe praw. w.-indyj.	5 ko	„ 1·75

Przy większem zakupnie odpowiednia zniżka.
E. H. Schulz, Altona pod Hamburgiem,
Pierwszy handel rozsyłkowy, założony 1864 r.

Przystępne zakupno i sprzedaż

papierów państwowych, akcyj, priorytetów, losów, listów zastawnych tudzież efektów nienotowanych w kursblacie.

Zlecenia na giełdę wiedeńską
wykonywa za małem pokryciem punktualnie i najrzetelniej

dom bankowy i komisowo-giełdowy
A. Jellinek,
w Wiedniu, Stadt, Kohlmarkt 8 i Wallnerstrasse Nr. 1.

UWAGA. Objaśnień i porady udziela natychmiast sumiennie. (2453-1-8)

LEON PASSYGA

krawiec męzki
w Krakowie przy ul. Sławkowskiej L. 285 naprzeciw kościoła XX. Marków,
poleca swój

Magazyn sukien męzkich

własnego wyrobu, najnowszej mody, oraz przyjmuje wszelkie obstalunki po nader umiarkowanych cenach, tak ze swej, jakoteż od strony przyniesionej materyi.

Wszelkie przerabiania i reparacye uskutecznia szybko i nader tanio. (2504-2-3)

Łakocie z ryb

(2472-1-) wprost **pocztą** opłatnie		w. a.
Kawior uralski najl. świeży kilo po	złr.	3·—
Kawior z Elby b. dob. „ „	„	2·—
Holen. śledzie tłus. świeź. wiel. 25 szt.	„	1·75
Śledzie tłuste świeże najlep. 30 „	„	1·75
Śledzie tłuste świeże wielkie 40 „	„	1·45
Śledzie tłuste świeże małe 90 „	„	1·30
Śledzie delikatne małe 200 „	„	1·30
Śledzie tłuste świeże maryn. 40 „	„	1·75
Ros. sardynki koron. świeź. 120 „	„	1·60
Rulada z ryb wybor. 40 „	„	1·75
Praw. drob. ryb. (anchovis) ¹/₁ lub ²/₂ bar.	„	2·—
Węgorz gruby marynowany 5 kilo	„	3·75
Sztokfisz suszony świeży 5 „	„	2·—
Homar najlepszego gatunku 8 pusz.	„	3·15
Łosoś świeży najlep. tow. 8 „	„	3·75
Sardynki w oliwie najlep. 18 „	„	5·—
Śledzie łososiowe dob. wędz. 30 szt.	„	2·—
Śledzie sardelowe (zam. sard. 5 kilo	„	1·50

świeże i wędz. ryby mor. po cenach targowych.
E. H. Schulz, Altona pod Hamburgiem.
Pierwszy handel rozsyłkowy, założony 1864 r.

PISMA UZNANIA.

Do p. M. HERZ, fabrykanta zegarków we Wiedniu, Stefansplatz Nr. 6.

Kobyle d. 22 listopada 1880 r.

U mego szwagra dr. Leona Koźmińskiego, burmistrza w Tarnopolu widziałem bijący zegar pendułowy do nakręcania co ośm dni, który został kupiony u pana zeszłego roku za 30 złr. Ponieważ pańską firmę mój szwagier jak najlepiej na rekomendacyę pana radcy dworu p Wierzbińskiego polecił mi, upraszam itd.

Mieczysław Konopacki,
właściciel dóbr w Kobylu p. Założce.

Czerniowce, dnia 9 grudnia 1877 r.

Jeszcze w r. 1873 kupiłem u pana męzki zegarek złoty remonter Nr. 76727. w r. 1874 złoty damski Nr. 75836 i jestem z tychże zupełnie zadowolony. Ponieważ potrzebuję podarku na wiązanie itd. Gabryel Moor, c. k. profesor gimnazyalny w Czerniowcach.

Dalsze pisma uznania oglądnąć można w moim handlu we Wiedniu, Stefansplatz 6. Cenniki wszystkich gatunków zegarków (kieszonkowych pendułowych itp.) gratis. Zakład dla reperacyi. Zamówienia za zaliczeniem. (2446-1-3)

Alojzy Reissmann

w **Bernie** (Brünn)
właściciel winnic na Morawie, w Austryi i Węgrzech.

sprzedaje ze swych zapasów win **16,000 hektolitrów białego i czerwonego wina** z lat 1868, 1869, 1870, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879.

Celem zyskania stale kupujących, sprzedaje już od 30 litrów wzwyż.

Ceny są rozmaite, najniższa za 100 litr. wynosi 15 złr. w. a., najwyższa 35 złr. za gotówkę lub za zaliczką z wysyłką od Berna.

Za **dobre wina ręczy**. Przewóz do Galicyi nieznaczny. Beczki kosztują: około 30 litrów 1 złr. 50 c., około 60 litr. 2 złr. 25 c., około 100 litr. 3 złr. 60 c. Beczka od 300—800 litr. kosztuje za hektolitr 2 złr. 50 c.

Kupujący mogą także przysłać do napełniania swe własne beczki, które bezpłatnie będą wyczyszczone.

Wreszcie nadmienia jeszcze, że **wielka oryginalna butelka** (2 seidle) **najlepszego gatunku wina czerwonego lub białego wraz z butelką** kosztuje 45 c. Sprzedaje się nawet w najmniejszej ilości. (2436-1-3)

PIERWSZY NAJWIĘKSZY SKŁAD LAMP.

(2519-1-6)

K. OKOŃ

w Krakowie, ul. Szewska, róg ul. Jagiellońskiej.
Filia: ul. Grodzka, róg ul. ś. Józefa.

Po osobistem zwiedzeniu zagranicznych fabryk, zaopatrzyłem składy moje

w największy wybór najnowszych lamp

a uzyskawszy przytem znaczniejszy rabat, mogę sprzedawać je po najtańszej cenie.

Polecam także z własnej kopalni
najlepszą NAFTĘ salonową nie zapalną,
naftę amerykańską, ligroinę, benzinę, świece stołowe i kościelne w najlepszych gatunkach, oraz WIEŃCE na groby.

WINOGRONA

kuracyjne Vöslauskie

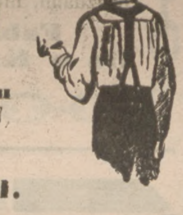
i wszelkie owoce tyrolskie i włoskie

otrzymuje codzień świeże i **poleca:**
HANDEL „POD PALMĄ"

Antoniego Hawełki

w Krakowie, Rynek Nr. 41. (2515-1-6)

Najnowsze szelki.

Nader praktyczne! wygodne! gustowne!
Patent Schönbaumsfeld & Freund.
Do nabycia w każdym **hurtownym** i znaczniejszym **handlu częściowym** państwa austryacko-węgierskiego. (2482-1-17)
Uprasza się o dokładne uważanie na konstrukcyę.
Fabryka: **Dom. Schönbaumsfelds Sohn, Wien.**

C. k. wyłącz. uprzywilejowana

POMOC NA WŁOSY

Pierwszym i największym na naukowej podstawie zrobionym wynalazkiem jest przez fryzyera E. H. Taunerta świeżo odkryty środek zapobiegawczy dla łysych, u których znajduje się choćby odrobina małych puchowych włosków, następnie dla tych, którzy swe włosy peryodycznie lub podczas i po zapalnych chorobach przez silne wiązanie, pot głowy, noszenie ciężkich lub twardych kapeluszy, przez nerwowy, chroniczny lub reumatyczny ból głowy tracą lub poczęści już utracili.

Przy gruntownej radykalnej kuracyi łysego rozwija się włos w 5 lub 6 miesiącu a do roku może być tak silnym i bujnym jak przed wypadnięciem. Przy słabym zaroście lub gdzie włosy wychodzą silnie, wystarczają 2—3 flaszeczki dla uzyskania gęstego i silnego porostu włosów.

Ażeby ten nadzwyczajny bezwzględnie nieszkodliwy środek wskutek swego znakomitego działania uzyskał sławę powszechną i mógł być używanym przez wszystkich, zniżono bardzo cenę jego. 1 flasz. z opisem użycia kosztuje 1 złr. 60 cent., z przesyłką za zaliczką 1 złr. 80 cent.

TANNERT'S Haar-Retter Haupt-Depot,
Wien, Fünfhaus, Turnergasse 7.

OSTRZEŻENIE! W interesie Szan. Publiczności zwracam uwagę, że używanie środków do porostów włosów zawierających w sobie tłuszcz, jest dla włosów bezwzględnie szkodliwem.
(2509-1-10) Wynalazca pomocy na włosy.

MYDŁO dla DZIECI

Reithoffer & Neffe w Wiedniu.

Ocenione przez kierownika laboratoryum austr. ogóln. Związku aptekarzy, **Dra Ryszarda Goddefroy,** a wskutek dłuższego używania polecone przez dyrekcyę: niższo-austr. kraj. Zakładu położnic i podrzutków, Dyrektora **Dra Friedingera;** bezpłatnego Szpitala św. Józefa dla dzieci, dyrektora ces. radcę **Dra vo · Gunz;** szpitala św. Rocha w Penzing. **Dra Kaj. Fü‥kh** c. k. lekarza zamkowego, tudzież przez **prof. Dra Alojzego Monti.**

To mydło dla dzieci wyrabia się z najdelikatniejszych najczyściejszych surowców tego rodzaju, że puszcza tłustawą delikatną pianę, działając na skórę ożywiająco i czyniąc ją delikatną jak aksamit; nadaje się więc najlepiej do pielęgnowania **dziecinnej** skóry w najmłodszym wieku, jak również dla **starszych.** (2118-6-12)

Ceny fabryczne:

Bez zapachu, w formie czworokątnej	1 sztuka	złr.	—	cent.	35
	pakiet 6 sztuk	„	1	„	80
Z zapachem, fiołkowe, różane Moschus-Ylang migdałowie w formie owalnej	1 sztuka	„	—	„	65
Z zapachem, fiołkowe	pakiet 3 sztuki	„	1	„	75

Skład w Wiedniu:
I., Seilergasse Nr. 9, i VI., Mariahilferstrasse Nr. 117.

Dostać można prawie we wszystkich aptekach i składach pachnideł. Zamówienia za zaliczką pocztową uskuteczniają się codzienie.

OGŁOSZENIE.

Z wielu stron zapytywana, czy Instytut mój dla panien nadal utrzymuję, odpowiadam niniejszem, że kurs nauk w zakresie wyższego gimnazyum rozpoczął się w mej pensyi d. 3go września b. r. (1716-8-9)

Karolina Krynicka
przy ulicy Wiślnej pod Nr. 176,
w domu adwokata Retingera.

NOWA PRACOWNIA sukien damskich

w Krakowie, Mały Rynek Nr. 428 Dz. I, I. piętro (schody frontowe),

podejmuje się każdą powierzoną robotę w dwóch do trzech dni wykończyć z wszelką starannością, według najnowszych wzorów i po cenach najumiarkowańszych. — Nadto udzielam **nauki kroju** według najnowszej metody. Polecając się łaskawym względom Szan Publiczności, pozostaję

z uszanowaniem ***Adela Mulicka.***
(2520-1-2)

Dla mojej apteki

poszukuję rzetelnego **asystenta** z dobremi poleceniami władającego językiem polskim i niemieckim. Bliższa wiadomość ustnie lub listownie.

August Fuchs,
(2511-1-2) aptekarz w BIAŁY.

Zakład stolarski Juliana Kalisza

w Krakowie, ul. Długa 38
połączony z tokarnią i rzeźbiarnią,
poleca znaczny zapas **mebli gotowych własnego wyrobu** po cenach **znacznie zniżonych** — oraz przyjmuje obstalunki meblowe, budowlane i kościelne. (2432-2-2)

Zdolny leśniczy

liczący 34 lat, mogący się wykazać bardzo dobremi świadectwami, władający językiem niemieckim, czeskim i polskim, i służący dłuższy czas jako leśniczy, poszukuje posady. — Łaskawe oferty przyjmuje pod adresem **T. K. poste rest. Tarnopol.** (2420-3-3)

Zupełnie świeży transport

ze zbioru 1881/82 r.
przewybornej
przez „**Sues**" sprowadzonej

HERBATY CHIŃSKIEJ

a mianowicie:		cena za pół kilo		
N. 1. TASZU, żółtokwiat. aromat.	złr.	4	cnt	40
„ 2. JUNTOJCZAN, białokwiat.	„	3	„	60
„ 3. HANDZYN, czarna aromat.	„	3	„	—
„ 4. SOUCHONG, „ mało narkot.	„	2	„	50
„ 5. CONGO, czarna familijna	„	1	„	80
„ 6. WYSIEWKI z herbaty	„	1	„	20
„ 7. „ z najlepszych herbat	„	1	„	50

KAWA w najprzedniejszych rodzajach
najtaniej w handlu

ST. MARKIEWICZA

(2417-2-10) we Lwowie, w Rynku l. 42.

Pledy podróżne

sztuka po 4, 5, 8 i 12 złr. Te, któreby się nie spodobały, przyjmuję na powrót za zwróceniem kosztu przesyłki. Dla średniego wzrostu mężczyzny na jesienne ubranie z dobrej wełny 3·10 metrów za złr. 4·96; na ubranie z lepszej wełny za 7·44; z doskonałej wełny za 10 złr.; z najlepszej wełny za 12 złr. Prawdziwe z doskonałej wełny materye na spodnie zimowe, surduty, odzienia, płaszcze na deszcz; szewioty, peruwieny, doskiny, lodeny, filce, tyfle, sukna billardowe, materye na paletoty damskie, menżykowy, kamgarny, jak również materye na okrywki — poleca **Joh. Stikarofsky.** Fabriks-Niederlage in Brünn.

Próbki *franco;* zbiory próbek dla krawców nieopłatnie; szczególniej zwraca się uwagę panów krawców na obfity wybór i na nieszychanie niskie ceny. (2283-6-24)

Obraz cudownej *Matki Boskiej*

w kaplicy XX. Karmelitów na Piasku w Krakowie, wspaniały druk olejny in 4o wiernie przekopiowany, jest do nabycia w handlu *Kutrzeby i Murczyńskiego* w Rynku głównym, oraz w zakrystyi kościoła XX. Karmelitów

Cena egzempl. **1** złr.

Cały dochód po odtrąceniu kosztów reprodukcyi przeznaczony jest na sprawienie korony złotej dla tegoż obrazu.
(2141-2-12)

W niedzielę d. 25 września b. r.
o godz. 3 po południu
odbędzie się
w tutejszem muzeum techniczno-przemysł.
NADZWYCZAJNE

walne Zgromadzenie Towarzystwa Tatrzańskiego

celem rozpoznania rezolucyj uchwalonych na tegorocznym wiecu w Zakopanem a tyczących się potrzeb miejscowych Towarz.

Z Wydziału Tow. Tatrzańskiego
w Krakowie 9 września 1881 r.
Prezes: *Hr. M. Rey.*
(2426-2-3) Sekretarz: *L. Świerz.*

Bergmanna mydełko przeciw piegom

usuwa **zupełnie** piegi i kosztuje sztuka 45 ct. Do nabycia w aptece **W. Redyka w Krakowie.** (903-2-15)

Wody mineralne i naturalne.

VICHY

Administracya: w Paryżu, 22, Boul. Montmartre.

GRANDE-GRILLE. Choroby lymfatyczne, organów trawienia, zatory, wątroby i śledziony. kamienia i t. d.

HOPITAL. Choroby organów trawienia, ociężałość żołądka, upośledzone trawienie, brak apetytu, boleści żołądka.

CELESTINS. Choroby krzyża, pęcherza, zwiru w moczu, podagry, cukrzycy (diabetis), wydzielania białka w moczu.

HAUTERIVE. Choroby krzyża, pęcherza, zwiru w moczu, dna, cukrzycy i białka w moczu. (866-17-)

Żądać należy, aby nazwisko źródła znajdowało się na kapslach.

Dostać można w Krakowie w aptece p. J. Trauczyńskiego, w aptece W. Redyka pod Barankiem i u pp. J. Wentzla, S. Feintucha, W. Goldwassera i Józefa Goldwassera.

500 dukatów

wypłacę temu, kto po użyciu
KOTHEGO WODY NA ZĘBY
(flaszka po 35 ct.)
dostanie kiedykolwiek znowu bólu zębów lub nieprzyjemnego odoru z ust.

Joh. George Kothe,
emerytow. dostawca nadworny, ***Mödling*** bei ***Wien,*** Villa Kothe.

Składy utrzymują w Krakowie pp. apt k: A. Siedlecki, E. Radler, K. Wiszniewski; w Nowym Sączu: R. Jakubowski; w Milówce: M. Quirini; w Tarnowie: W. T. A. Wielogłowski; w Oświęcimiu J. Löwenberg. (2152-7-20)

Już przeszło 25 lat

i jeszcze codzień uznany jest sok owocowy **G. A. W. Mayera biały syrup piersiowy** jako najlepszy i najprzyjemniejszy środek domowy i ochronny w kaszlu, cierpieniach szyi i piersi. [2090-2-10]

Powyższy syrup jest do nabycia w **Krakowie** u p. **Wiktora Redyka, aptekarza pod Barankiem** i u p. Krokiewicza na Stradomiu; w Podgórzu u p. Skakalskiego; w Tarnowie u p. Wielogórskiego; w Przemyślu u pana Edwarda Machalskiego.

Czcionkami Drukarni „Czasu". Odpowiedziąlny rządca Drukarni *Józef Łakociński.*